

(110)

05

874.545-93(05)

HIND 6.50

aprill

1994

HEA LAPS

nink tema söbrad ja sukulased

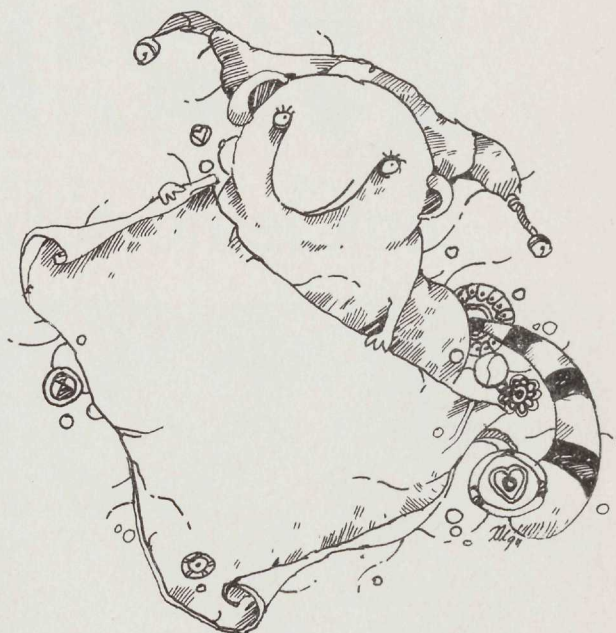
Tere!

Esimene " HEA LAPS " on Sul nüüd siis pihus! Mispärast just " HEA LAPS "? Aga seepärast, et häid lapsi on maailmas palju rohkem kui halbu. Pahade laste ajakirja saaks trükkida ehk ainult paar tükki. Aga kui keegi sulle ütleb:

" HEA LAPS ! " ega see tähenda sugugi, et oled tasane tukunui: ka hea lapsega juhtub aeg-ajalt, et mõni asi läheb vussi, mõni sassi. Tegijal juhtub mõndagi!

Ajakirja " HEA LAPS " tegijad aga tahaksid väga, et Sa ei istuks, käed rüpes, vaid teeksid igasuguseid asju: loeksid ja kirjutaksid, meisterdaksid ja nuputaksid, lau-laksid ja joonistaksid. Aga mis peamine: soovime, et Sa MÖTLEKSID OMA PEAGA! Ilma mõtlemiseta saavad tänapäeval hak-kama ainult vanaaegsed masinad, ja nende elu võib küll igav olla!

" HEAL LAPSEL " on palju sõpru nende suurte inimeste seas, kes mäletavad, et nemadki olid hiljuti lapsed, ning nad on valmis Su paljudele küsimustele vastama. Aga kõige tähtsam on see, et Sa ise meile kirjutaksid, joonistaksid ja nuputamisülesandeid välja mõtleksid. Seepärast kuulutame kohe esimeses numbris välja, et nüüd algab

Oi, peaaegu oleksin unustanud tutvustada LAPSURIT:

see on väike lõbus loom, kes aitab ajakirja toimetada. Tal on töökad käpad, rõõmsameelne loomus ja triibuline saba (triipude vahele kirjutab ta aeg-ajalt tähtsaid mõtteid üles, et need ei unneks). Aga lapsuril puudub NIMI!

SELLELE, KES LAPSURILE kõige ilusama nime välja mõtleb, lubas ta anda pisikese, kuid südamliku kingituse. Võib-olla oled Sina see parim nimenuputaja?

SUUR ÜLEMAAILMNE (GLOBAALNE) EESTI LASTE KIRJANDUS- JA JOONISTUSVÕISTLUS!

ARVESSE LÄHEVAD KÕIK TÖÖD (LUULETUSED, JUTUD, JOONISTUSED JA KOOMIKSID), mis on toimetusse jõudnud hiljemalt 30. mail kell 15.51!

Eriauhind KÕIGE KORRALIKUMALE TÖÖLE!

Muidugi võib kirjutada kõigest, mis südamel, aga et tänavune aasta on kuulutatud ülemaailmseks pere –aastaks, siis võiksid proovida kirjutada-joonistada järgmistel teemadel:

MINU SUURE (VÄIKESE) PERE MURED JA RÕÕMUD
KUIDAS ME ISA-EMA ABISTAME
MEIE PERE LUGEMISVARA
SELLISE PERE LOON MA SUUREKS SAADES

" HEA LAPS " ja lapsur jäävad Su töid ootama!

LEELO TUNGAL,
kes oli 7- aastane 1954.aastal

ALLEAA

Tahame nüüd ja edaspidi küsitleda tarku, töökaid ja kuulsaid suuri inimesi — endisi lapsi.

Ja kuna selles numbris on palju juttu PEASJADEST, ajab lapsur juttu kõigi Eesti koolide PEAliku, haridus- ja kultuuriminister

PAUL-EERIK RUMMOGA. Tema oli 7-aastane poiss 1949. aastal.

Ütle, kulla haridusminister, kas sa koolis KAHETE oled saanud?

"Ja-jaa, küll ja küll. Esimestes klassides mitte, aga hiljem läks matemaatika raskeks. Ausalt öeldes on mul kahju, et ma reaalinetelega tõsiselt ei tegele — praegu oleks mul küll selle vastu huvi, aga pole aega..."

Kas olid hea laps?

"Mnjah... Arvan, et mingis mõttes olin liiga hea laps — tubane ja raamatutes tuhniv. Kätesaadav kirjandus oli tollal üsna vaene, seetõttu olin pidevalt lugemisnäljas. Tegin ise ka raamatuid: voltisin paberilehed kokku ja kirjutasin nii jutte, luuletusi kui kuuldemänge. Tollal ilmus raamatuid vähe, vanematel õdedel oli küll ka mõni eestiaegne juturaamat, kuid need kuulusid enamelt jaolt tüdrukute maailma: Bibi-lood ja muu selline kirjandus. Olin peres ainuke poeg, vanem õde Lea on minust üle kümne aasta vanem ja keskmine õde Mall oli seitsmene, kui ma sündisin."

Sinu luuletustest võib aru saada, et sul oli väga hea ema. Kas sind hellitati ka rohkem kui vanemaid õdesid?

"Ei usu — nii ema kui isa olid meil õpetaja-haridusega ja meid rohkem õpetati-kasvatati kui hellitati. Aga ema oli meil tõesti väga hea. Kui olin 5-6-aastane, töötas ta tollases Noorsooteatris ja võttis mind pidevalt teatrisse kaasa, käisin kõigil kontrolletendusel ja tundsin kõiki näitlejaid."

Sinu isa oli kirjanik. Kas tema pani sind kirjutama?

"Ei, seda ei saa öelda. Isa mind küll tagant ei torkinud. Mäletan siiski, et kui ta oli seotud Kreutzwaldi teoste väljaandmisega, siis andis ta mulle sealtoetud salmilisi sõnamõistatusi. Hakkasin ka ise selliseid tegema ja vahel mängis isa minuga kaasa."

Mida sa väikesest peale mängida armastasid?

"Ikka teatrit. Teater huvitas mind rohkem kui

Pildil

Paul-Eerik Rummo,
süles õepoeg
Tõnu Tormis

kirjandus. Tahtsin pidevalt esineda, mõtlesin välja näidendeid ja lavastasin neid igal võimalusel. Aga ega ma suuremat asi deklameerija vist polnud, olin kuidagi kammitsetud ja häbenesin ilmekalt lugeda... Sellega, mis välja tuli, polnud ma kunagi rahul — ja võtsin jälle uue näitemängu käsile. Töölegi tahtsin minna ainult teatrisse."

Kas olid maias laps?

"Mitte just eriti maias... Oli küll üks asi, mis mulle kangesti maitses — see oli kibuvitsasiirup nimega "holosass". Olin üsna kleenuke ja närb poiss, seepärast söödeti mulle sisse igasuguseid turgutavaid aineid, peale kibuvitsasiirupi maitses mulle kohutavalt hematogeen — seda kutsuti rahvasuus "härja vereks" ja müüdi apteekides nii vedelal kui tahkel kujul. Ka minu lastele meeldis hematogeen rohkem kui šokolaad... Jah, väikesest peast aeti mulle sisse ka kalamaksaõli — see oli küll jube, aga kui midagi haput peale anti, siis kannatasin tervise nimel ka selle välja."

Kas sul lapsena oli aimu, et saad kunagi ministriks?

"Seda vaevalt... Aga mäletan, et mingi ebamäärane tahtmine asju seada nii, nagu minu meelest oli õige — see oli mul küll. Ka mõnes võõras kohas märkasin vahel, et asjad on korrast ära ja mõtlesin juba lapsepõlves ja varases nooruses sellest, kuidas kõik peaks tegelikult olema."

Kas panid ka vihikud-raamatud korralikult juba õhtul koolikotti?

"Ei, ausalt öeldes olin ses suhtes kohmakas, käelistest oskustest tunnen siiaamaani puudust. Kui mu oma lapsed läksid kooli, siis tahtsin aidata neil raamatutele-vihikutele pabereid ümber panna ja jäin päris hätta. Nii et selles asjas on mul veel lasteltki õppida."

Aitäh koolilaste ministrile! Küll me üheskoos kõigea hakkama saame!

MAIU KIRJUTAB RAAMATUID

Kes seda ei usu, see ei tunne Maiu Edovaldi. Igal Ruila Põhikooli kontserdil või peol teeb see pisike tüdruk vaprasti publiku ees nixsu ja loeb mõne oma uue luuletuse. Maiu hakkas luuletusi kirjutama kohe, kui kirjatähed selgeks sai. Esimese oma koostatud raamatukese pühendas ta emale. Nüüd õpib Maiu neljandas klassis ja tal on käsil juba neljas raamat. Maiu pere elab üksildases metsatalus, kuid igav seal ei ole. Maiul on palju tegemist lammaste, lehma, kasside ja koer Montsaga. Pealegi saab koduloomadest ju ka luuletusi teha!

Maiu Edovald

LUULETUSI

LAUT

MEIL ON LAUDAS LOOMI PALJU,
NENDEGA EI OLE NALJU,
NEID EI TOHI LÜÜA,
NEMAD TAHAKS SÜÜA.

TÕESTI, NENDEGA ON HÄDA,
NAGU OLEKS MISKI MÄDA.
OLE VALVAS NAGU SKAUT,
MUIDU TÜHI ON SU LAUT!

OINAD

VILL ON KOHEV, SUKK SAAB PAKS,
SELLEST UNISTAKS KA SAKS.
HEINA, LEIBA, JAHU SÖÖME,
ARGU VENDI PEAGA LÖÖME.
KUI ON SÖÖDUD JAHU HEA,
HOIDKE, VENNAD, OMA PEA!

MAASI

RASVANE ON MAASI PIIM,
MÕNI ARVAB: "SEE ON LIIM!"
VÄGA SUUR ON MAASI SUU,
HÜÜAB VALJUSTI: "AMMUU!"
TOIDUKS TAL ON HEIN JA VESI,
PIIM ON MAGUSAM KUI MESI,
VAHEL JAHU ANNAN KA,
SIIS VEEL ROHKEM PIIMA SAAN.

PILDI JOONISTANUD RUILA KOOLI LAPS MARSILLE

HAKKAME TEATRIT TEGEMA

Nagu sa tead, ei mängita nukkudega mitte ainult kodus, vaid ka nukuteatris. Hakkame siis vaatama, mis maailmas on sellel alal juba tehtud.

Missugust liiki nukuteatreid on olemas? Neid on kolm: 1) nukuteater, kus nukk on näitleja kehale ja käele hästi lähedal ning kus näitleja hoiab kinni nukust või tema käsi on nuku sees, 2) nukuteater, kus näitleja juhib nukku nitide abil 3) teater, kus vaataja näeb siluett nukke varjude- na valgel ekraanil.

Esimene on siis sirmiga (aga vahel ka sirmita) nukuteater, teine — marionetteater ja kolmas liik on varjuteater.

Meie alustame nüisugustest nukkudest, mille tegemiseks on vaja õige vähe tehnilisi oskusi, kuid seda rohkem kujutlusvõimet.

Vaata oma vasaku käe sõrmi! Kas sa saad neist viiest mõelda kui perekonnast või sõbrakambast? Tõsta käsi oma ette, peopesa ülespoole! Siruta sõrmed ka ülespoole! Mõtle välja ja tee igale sõrmele lõngatupsust või riidelapist, paberist, sõrmkübarast või näiteks porgandist mütsike. Siis joonista viltpliiatsiga mütsi serva alla silmad ja suu. Ja kui oled otsustanud, kes on kes, siis teed sa kahtlemata õiged ja naljakad näod ning mütsid. Edasi aga lase fantaasial lennata! Pane näpunukud omavahel rääkima ja tantsima või hoopis luuletusi lugema.

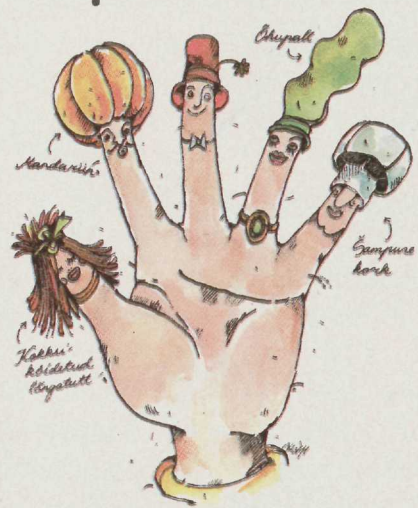
Tõmba püksisääred pealpoolt põlvi üles! Vaata, kuidas lindi või riidetüki abil saab põlve kohale peakatte moodustada! Joonista põlve peale silmad, suu ja nina. Seo põlve alla lindiga labakindad. Pane sääremarja ümber rätik seelikuks. Tee sama teise jalaga. Ühenda sisemised kindad nagu kahe inimese teineteist hoidvad käed. Nüüd pane muusika mängima, ja sa saad üpris naljaka tantsupaari. Kui seelikud ulatuvad maani, siis ei märkagi, et tantsijad on ühejalgsed.

Selliseid nukke on huvitav ja imelihtne teha. Nukud on naljakad ja arendavad su koordineerimisvõimet. On vaid üks ebameeldiv moment: käed ja põlved peab iga kord puhtaks pesema...

Meisterdame veel ühe nuku. Teeme nüüd sellise, mis hiljem pesemist ei vaja. Vali välja pingpongipallist pisut suurem kartul. Pese ta puhtaks. (Näe, mitte ei saa ilma pesemiseta!) Vooli kartulist mereröövli pea. Muidugi võib see pea kuuluda ka mõnele tegelasele. Torka röövli kõrvade tagant läbi pael või pesukumm ja kinnita see pea oma randmele nii, et sõrmed jääksid mereröövli jalgadeks. Kas jalg sai liiga palju? Noh, jäta siis jalgadeks nimetissõrm ja pikk Peeter, ülejäänud kolm aga korja peopessa kokku. Nüüd tee kaks pisikest sõrmkübara moodi torbikut, kleebi nende külge tillukesd kingad. (Kõik see peab hästi nimetissõrme ja pika Peetri otsas püsima.) Seo mereröövli üks silm kinni, pane talle meremehesärgist triibuline lips lõua alla. See nukk hakkab sul kõndima, jooksuma, hüppama ja tantsima. Nukke võib sul olla kummalgi käel, siis on veel huvitavam. Aga kui sõbrad teevad samuti, siis saate korraldada terve tantsupeo.

Järgmisel korral kohtudes hakkame juba ka meisterdama.

Rein Agur

Pildid joonistanud KIRKE

LEMBI, KELLELE MEELDIB LOBISEDA

Tere! Mina olen Lembi, ma olen 11-aastane ja mulle meeldib kangesti lobiseda. Mulle meeldib ka naerda, jäätist süüa ja naljafilme vaadata.

"Nagu linnuke oksal!" ütleb vanaema selle kohta tihtilugu etteheitvalt. Tema on tõsine inimene, istub laua taga, teeb teaduslikku tööd. Ta on hirmus tark ja linnukeste osas on tal ka õigus.

Meie maja ees on tänava ääres paar põõsast. Teate küll neid aastaid tagasi istutatud hekipõõsaid, mida enam ammu pole pügatud. Keegi ei märkagi neid õieti, või kui märkabki, siis ütleb kindlasti nagu minu isa: "Ei nägu ega tegu!"

Mina agajään nende põõsaste juurde alata seisma. Ja teate miks? Juba talvel, veebruaris või nii, kui kevadest pole õigupoolest veel märkigi, on need täis lindude sädinat! Iseäranis päikesepaistelisel päeval, kui õhk virvendab, jääpurikad räästas hiilgavad ja taevas linna katuste kohal on helesinine.

Niipea kui kooli minnes välisukse lahti lükkam, kuulen, kuidas varblased põõsas säutsuvad, ja kui lähen lähemale, siis näen, kuidas hallid kohevad kerad oksalt oksale hüplevad. Ja siis, tõsijutt, tahaksin heameelga olla üks nende seast, hüpata ja sädistada, tiibadega sapsida ja kissitada päikese poole silmi. Sel-

les on vanaemal õigus küll.

Ma vahin ja vahin põõsa kõrval, aga ükskord tuleb mul ikka minema hakata, kui ma ei taha kooli hiljaks jääda. Hil-

linemine on paha asi. Mitte üksnes selle pärast, et siis vaatab õpetaja Kõrge (kes on hirmus pikk ka, tõsijutt!) sind ülevalt alla oma range ja halvustava pilguga, otsekui tahaks sind igaveseks ukse kõrvale pöranda külge kinni nae-

lutada. Hiljaks jääda on paha enne kõike seetõttu, et siis ei jõuagi enne tunde tüdrukute-ga lobiseda. Kui

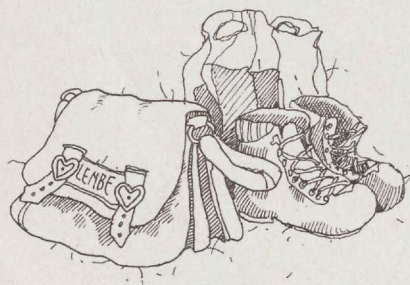
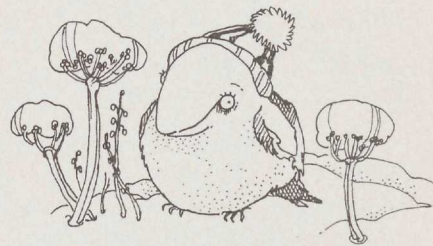
mõtlen, et kindlasti näen juba riidehoius kedagi, kellele võin rääkida oma värvudest ja eilsest filmist ja arutada laulaõpsi uut soengut ja... Kui seda kõike mõtlen, torman kooli trepist üles nii suure õhinaga, et kord sattusin selle pärast isegi ühte ajalehte. Ja mitte lihtsalt ajalehte, vaid välismaisesse ajalehte. Ja koguni esiküljele.

Meil käib nüüd koolis alatasa igasuguseid välismaalasi. Noh, vaatamas ja... Nõu andmas ja... Mõnikord toovad nad kaasa ka makaroni-või riisipakke või kantud riideid. Siis õpetaja võtab kastist mõne asja, tõstab üles ja küsib, kas kellelgi on seda vaja. Kui juhtub olema ilus asi, siis on kõigil seda vaja ning tuleb loosi võtta. Ma sain ükskord nii ühe hirmus armsa juuksepeandla, tüdrukud ütlevad, et sobib mulle ka, et läheb mu silmade värviga kokku, sest silmad on mul rohekad ja pannalgi on roheline. Enamasti on aga õpetaja laual hunnikus niisugused vanad ja kortsus riided, ja keegi ei taha neid, ükskõik mitu korda küsida. Õpetaja toppis ja toppis kõigile üht punast seelikut, ja kui keegi ei võtnud, siis pistis viimaks Mairele kotti. Ütles, et sul emal ju nii väike palk ja üksinda kasvatab ja... Maire pärast terve vahetunni vesistas kempus. Istus mate tunnis, silmad paistes. Punase seeliku võttis koolitadi lõpuks pörandalapiks.

Jah, aga kord passis üks välismaalane fotoaparaadiga ukse juures, kui ma trepist üles jooksin. Paari nädala pärast tuli saksa õps klassi, näol nii salapärase ilme, nagu ootaks ukse taga jälle uus humanitaarabi pakk.

"Nüüd võtan mina kakao," sosistasin igaks juhuks kiiresti oma pinginaabrile Krõõdale, sest tema oli kaks viimast korda kakaopaki saanud, samal ajal kui mina pidin rahul olema makaronidega.

Agas õps voltis hoopis ühe suure ajalehe

lahti ja seal, üle poole lehekülje, tõsijutt, troonis minu pilt! Alla oli kirjutatud: "Eesti koolilapsed armastavad oma kooli." Saksa keeles muidugi, aga me saime aru küll.õps tõlkis selle veel kindluse mõttes ära ka ja säras üle terve näo, täpselt nagu mina sellel pildil. Klassis hakati kihistama ja sosistama ja mul oli hirmus sant olla.

Õnneks oli see viimane tund ja veel suuremaks õnneks ei olnud mul sel päeval muusikakooli ja Kröödal ei olnud mannekeenide õppust. Läksime trammi peale ja sõitsime kesklinna. Juba trammis hakkas meil nii lõbus, et kool ja see tobe pilt lehes läks mul täiesti meelest. Vahtisime Kröödaga ühte hirmus pentsikut kubarat ühe hirmus tähtsa näoga proua peas ja muudkui itsitasime ja itsitasime. Linnas käisime üksteise järel läbi kõik ilusate riiete poed ja arutasime põhjalikult, mida me sealt ostaksime endile ja oma emadele ja mis üleüldse oleks väärt ostmist. Väärt oli muidugi peaaegu kõik, ja nii me muudkui seisime ja seisime lettide ees ja riiulite vahel, ja müüjad piilusid meid kahtlustavalt. Nad kartsid muidugi, et määrime mõne valge siidpluusi šokolaadiste näppudega ära või pistame selle koguni vaikselt põue. Koolis käis ringi jutt, et üks paralleelklassi tüdruk oli niimoodi teinud, aga poe ukse juures hakkas varastatud pluus ta põues piiksuma ja politsei kutsuti välja.

Meie Kröödaga vaatame niisama, isegi ei katsu midagi. Inimesel on ju õigus ilusaid riideid vaadata, kui need talle meeldivad ja poe ukseid on lahti. Õhtul püüan vahel emalegi rääkida, mis kuskil müügil on ja mida ta võiks endale osta. Ema aga istub köögilaua ääres üüratute kaustade taga, aina keerab lehti, arvutab midagi ja pomiseb omaette. Ta teeb nüüd ühele firmale raamatupidamist või kuidas see oligi. Vahel istub poole ööni üleval ja ise on veel hirmus õnnelik, et selle töö sai. Oma kaustade taga ei taha ema midagi kuulda kleitidest, mida ma talle kirjeldan ja pealegi ei meeldi talle, et me niimoodi mööda poode käime. Üleüldse, arvab ta, peaksin ma vähem lobisema ja rohkem tööd tegema. Nii mõtleb ta iseäranis pärast viimast

PILDID JOONISTANUD KIRKE

lapsevanemate koosolekut. Kui ma teda sealt koju ootas, oli mul kogu aeg selline pahaendeline tunne, tõsijutt. Ja see ei petnudki mind. Ema tuli koju, tige nagu peas. Ja tegi mulle pikemata selgeks, et nüüd olgu lõpp nendel mööda linna kolamistel ja et selle asemel tuleb hoopis korralikult õppima hakata ja et kas ma tõesti ei suuda tundide ajal oma suud kinni hoida ja... Õpetaja Kõrge oli öelnud, et kui ma samamoodi jätkan, võin ma eriklassist välja lennata. Ema ei teadnud ju, et nii ähvardati meid kogu aeg, igaks juhuks. Ema võttis asja tõsiselt. Tal olid isegi pisarad silmas.

"Mõtles nüüd ise, Lembi," ütles ta murelikult. "Sa mõtles, Lembi, sa ei tohi ju lasta end keelteklassist välja visata! Mis sa tänapäeval peale hakkad, kui sul keeli suus ei ole!"

Mul hakkas emast kahju ja ma kallistasin teda. Lubasin ilusasti õppima hakata. Pärast läksin peegli ette, ajasin suu pärani ja uurisin oma ilusat väikest roosat keelt. Õnn, et seegi mul suus oli!

Meri-Liis Laherand
(7-aastane 1959.a.)

ARMAS NUKK

Ühes väikeses linnas elas üks õnnelik perekond: ema, isa ja väike tüdruk Liina. Liina oli viie aastane. Liinal polnud kahjuks õde ega venda. Tal oli ainult väike armas nukk. Kuid millegipärast see nukk Liinale ei meeldinud ja seepärast pidi ta kogu aeg mängunurgas istuma.

Ühel öösel mõtles nukk endale igavusest uue perenaise otsida.

Kui Liina hommikul ärkas, märkas ta kohe, et ta mängunurk oli imelikult tühi.

Ta tõusis voodist, pani riidesse ja tahtis omaette olla. Mängida nagu ei tahtnudki!

Ta kastis lilled ja alles siis pani tähele, et köht oli tühi. Tuju läks halvaks. Ema oli ka alles poest tulemata. Kuidagi kurb hakkas. Liina mõtles, et nüüd oleks küll nukku vaja.

"Kellega ma siis mängin? Miks ma küll oma nuku vastu nii hoolimatu olin? Eks ta seepärast läkski ära. Kust ma oma nuku küll leiaksin?" mõtles Liina.

Lõpuks tuli ema koju. Ta küsis Liinalt, kuidas tal päev möödus ja kas tal igav ei olnud. Tõesti oli olnud igav, ja nii ta emale vastaski. Peagi sai ema aru, milles oli küsimus. Koos hakkasid nad nuputama, kuidas nukku leida.

Äkki helises uksekell. Liina avas ukse. See oli onu Teet, kes oli õuest leidnud ühe nuku. Ilus nukk! Kohe tundis Linna selles ära oma armsa nuku. Liina oli väga õnnelik ja pani nukule nimeks Anne. Ta tahtis oma nuku eest väga hoolitseda.

Teised mänguasjad tegid ruumi oma sõbra tarvis. Anne sai kingakarbist voodi ja tikutoosist televiisori.

Ainult üks küsimus jäi Liinat vaevama: kuidas see nukk tänavale sattus?

Pildi joonistanud MARSILLE VOLMER

Pildi joonistanud MARIA ROOMETS

Pille-Triin Randalu
Tallinna 7. Keskkooli IV-a klassi õpilane

TÄNAPÄEVA MUINASJUTT

Ühel tänapäeva päeval, kui tänapäeva lapsed olid tänapäeva koolis tänapäeva tunnis ja tegid tänapäeva ülesandeid, avanes äkki uks ning sisenes Terminaator, kes küsis: " Kas see on see neljas klass, kuhu ma pidin õppima tulema ? "

Kui lapsed said teada, et Terminaator tuleb tõesti nende klassi, olid nad väga õnnelikud.

Pärast said nad temaga headeks sõpradeks. Alguses jutustas ta, kuidas nad seal Ameerikas elavad. Lapsed jutustasid oma elust Eestis. Pärast mängisid nad kulli ja neil on väga lõbus.

Terminaator kaitses neid suuremate eest. Kõigil oli alati kooli tülles hea tuju, sest Terminaator ootas neid ees.

Margus Poola
Tallinna 7. Keskkooli
V-a klassi õpilane

Pildi joonistanud TRIIN KASENURM

Pildi joonistanud TÕNU TAMM

PILDIGALERII

Tallinna Vanalinna Kunstikooli laste töö

Laura-Liisa Klaas (8-aastane)
" **Suvemälestus** "

Aune Rohtla (8-aastane)
" **Puu** "

Õie-Mari Aasmäe (8-aastane)
" **Maastik seenega** "

Mari Prekup (9-aastane)
" **Majake saare peal** "

Liisi Altsaar (9-aastane)
" **Maal** "

Birgita Hallas (9-aastane)
" **Koera tuba** "

Mõni salm on imelik,
mõni aga limerik...

MIS ON LIMERIK?

Limerik on juba üsna ammu ajast pärit inglise naljaluuletus, kuigi oma nime olevat ta saanud alles eelmisel sajandil Limericki linnakese järgi Iirimaa.

Limerik koosneb alati viiest reast, kusjuures omavahel peavad kindlasti riimis olema 1., 2. ja 5. rida, samuti peavad riimuma 3. ja 4. rida. Limerik jutustab alati naljakaid ja väljamõeldud lugusid.

Ka sina võiksid midagi hästi naljakat ja uskumatut välja mõelda ja proovida seda limeriku vormi valada. Ega see küll nii kerge olegi, kui pealtnäha paistab, aga kui sul õnnestub mõni vahva limerik kirjutada, siis on "Hea Laps" rõõmuga nõus seda avaldama.

**Ühel ihnuril vahva idee
tuli pähe. Ta hüüdis: "Ehhee!
Oma kaksümmend pinti
hoida kokku saan tinti,
kui ma i-dele täppe ei tee!"**

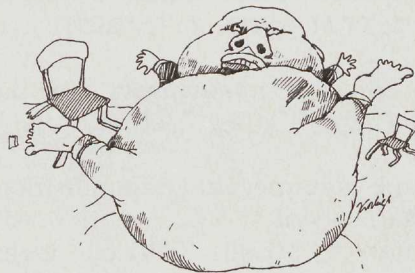

**Üks amööb ja ta vennake pai,
võtsid napsu, näol naeratus lai.
Naersid pilgarihoos
endid ribadeks koos-
nõnda ema neist mõlemast sai.**

PILDID JOONISTANUD KIRKE

**Vaatab ammuli sui kogu linn - nii
võrd osav on kokamutt Minni.
Oma kuklite seast
osav kokamutt peast
ära teab, kes on kes, silmad kinni.**

**Elas linnas üks kole paks mees,
rippus rasv tal nii taga kui ees.
Et ei näinud, kuspool
peaks tal asuma tool,
istus põrandal mees, silmad vees**

**Aednik Leedsist, üks loll, laisk ja loid,
muruseemneid sõi — puudus tal oid.
Kolme kuu pärast kohkus:
"Mul on tagumik rohtus!
Päästab umbrohust tervisehoid?"**

Inglise keelest tõlkinud Maarja

NALJATILGAD

Leelo Tungal

1. Kasvatus.

Karkõmaki!

Tüdrukud jäid võpatades vait.

"Mis see oli?" küsis Kritu.

"Maavarisemine," arvas Maria. "Televiisoris ju eile räägiti, et Ameerika hakkas varisema."

"Rumal," raputas vanem õde pead. "Ameerika on kaugel, teisel pool maakera."

"Ei või iial teada, tänapäeval on kõik asjad natuke sassis," ohkas Maria.

"Minu meelest tuli see kõmakas köögist," kiki-tas Kritu kõrvu. "Äkki läks hapukapsapurk lõhki? Või siis algas sõda?"

Vastupidiselt õele armastas Maria hapukapsaid, seepärast noogutas ta tõsiselt: "Ju siis algas sõda jah."

"Siis hakkame näguripäevi nägema," teadis Kritu. "Meil koolis räägiti, et sõja ajal nähakse näguripäevi..."

"Lähme vaatame, äkki nägur on juba köögis!" hüppas Maria voodist.

"Ei maksa," püüdis Kritu õde tagasi hoida. Kuid Maria astus julgelt ukse poole. Ta ei jõudnud veel lingile vajutada, kui uks avanes ja lävel seisis ema - näost kahvatu, juuksed sassis, hom-

mikumantel valesti kinni nõõbitud.

"Uhh, tänu taevale, teie olete ka elus ja terved!" istus ema Kritu voodile. "Ja Piret magab ega tee teist nägugi."

"Tema on julge, tema näguripäevi ei kard!" oli Maria suure õe üle uhke.

Kuid Piret oli siiski ärganud ja haigutas väikeste õdede tuppa tulles nii laialt, et käelabagi ei suutnud magusat haigutust varjata.

"Noh, naljatilgad, millega te siis jälle hakkama saite?" küsis Piret und silmist pühkides. "Torkisite õhupalle katki või tegite nätsust pommi?"

"Meie ei teinud midagi," kostis Maria pahaselt.

"Meie vaidlesime siin omavahel, ei tulnud voodist üldse välja."

"Isegi kempsus ei käinud," kinnitas Kritu õe sõnu.

"Nojah, ega sealt n i i kõva pauku poleks kostnud," naeris Piret.

"See on sõda," teatas Maria. "Ja see algas köögis."

"Heldene aeg, ma ei julge kööki minnagi," arvas ema. "See kõlas nagu pommilahvatus..."

"Ilmselt on mafioosod meid välja nuhkinud," tegi Piret salapärase näo.

"Mine metsa!" lõi ema käega. "Mispärast peaksid mafioosod meid nuhkima? Rikkad me pole, peale laste ja koerte pole siit majast midagi võtta. Ah, k o e r a d jäid ju kööki!" hüppas ta püsti...

"Ära mine, ema!" hakkas Kritu nutma. "Afioosod tulevad kallale!"

Kuid kutsikate saatuse pärast muretsev ema jooksis kööki.

Piret tõi isa toast kapist kadunud vanaisa jahipüssi ja hiilis talle järele.

Kritu ja Maria hoidsid hinge kinni.

"Pole siin kedagi," kuulsid nad ema ütlemas. "Ja kutsikad on ka nagu maa alla vajunud."

Kritu ja Maria lippasid kööki. Tõepoolest, polnud seal ei sõda ega näguripäevi, ja Piret pani püssi natuke pettunud ilmega nukra.

"Toomas! Tõnu!" hüüdis Kritu köögis ringi vaadates. Ja ennäe, Tõnu tuli, pea häbelikult maas ja saba jalge vahel, pliidi tagant välja. Kusagilt kostis vaikset niutumist.

"Ema, Toomas on kummuti all!" hüüdis Maria põrandale pikali heites.

"See on võimatu, sinna ei mahuks isegi kassipoeg!" arvas ema, kuid pidi kohe tunnistama, et oli eksinud: neljakuune hundikoerakutsikas oli enast imekombel surunud kummuti alla ega pääsenud sealt enam välja.

Kulus tubli tund, enne kui Toomas vangist vabaks saadi. Mõlemad kutsikad olid aga erakordselt pelglikud ega kippunud lastega mängima, ei norinud toitugi, kui ema võilebu tegi.

"Kas te ei tunne, et köögis on mingi imelik lõhn?" tõmbas ema ninaga õhku.

"Hea lõhn," arvas Maria. "Peaaegu sama hea kui Pireti uuel deodorandil."

"See on mõrumandel," teatas Piret. "Kriminulides kirjutatakse ikka, et kuriteopaigal levib mõrumandli lõhn. Võib-olla on meie toiduvärske mürgitatud," seletas ta isukalt juustuvõileba hammustades.

"Ah, ära lobise," pahandas ema. "No mitte ei mõista, m i s pauk see küll võis olla? Äkki nägime kõik seda ainult unes? Aknad on terved, välisuks lukus..."

"Ja Toomas lõhnab nagu toomingapõõsas!" kuulutas Maria.

"Näe kapi all on mingi visisev asi," leidis Kritu.

"Viska ära, see ongi pomm!" karjatas Piret.

"Kõik pikali!"

"See on hoopis sinu deodorant!" naeris Kritu.

"Tal on auk sees, sellepärast visisebki."

Piret kahmas lillalise silindrikese oma kätte:

"Minu uhiuus lõhnaõli! Ainult kaks korda kasutatud... N ü ü d ma saan aru, mis siin juhtus. Toomas, Tõnu, välja! Ma olen keeletu!"

Aga keeletuks ta ei jäänud — hakkas hoopis

valju häälega põhjama kiviaja inimesi, kellele tuli pähe ogar idee koeri kodustada, ja kõiki, kes arvavad, et kutsikatest on majas mingit tulu. Toomas ja Tõnu ta sisse ei lasknud ega lubanud seda ka teistel teha, kuigi kutsikad kaapisid niutsudes ust.

Kui pärastlõunal kutsikate kausid supiülejäägist triiki täis said, alustas ema ettevaatlikult juttu: "Peaks loomad ikka vähemasti söögijaks sisse laskma... Nad pole ju harjunud nii kaua õues olema, käpad külmetavad."

"Ma ei taha neid haisvaid elukaid nähagi!" pani Piret pahaselt käteräti vahelt tulnud kruusi lauale. "Kaks nädalat hoidsin söögi raha kokku, et seda parfüümi osta ja kõik läks nende rumalate loomade nahka!"

"Mis sa siis jätsid selle balloni kõöki!" noomis ema.

"Täna väga," tulid Piretile pisarad silma. "Kas ma pidin ta voodisse padja alla peitma? Eelmisel laupäeval lõhkused nad lillevaasi, pühapäeval läksid kaks tassi koos laudlinaga põrandale. Ja kes teab, mis nad siin veel argipäeviti teevad, kui mina linnas olen!"

"Sõid ära isa botased ja Kritu margialbumi," teadis Maria. "Teesi-nuku pea kiskusid ka keha küljest lahti."

"Näete ise, siin majas kisutakse juba p ä i d otsast, ja mina ei tohi sõnakestki öelda!"

"Oleks ometi isa kodus, teeks ehk koertele kuudigi," ohkas ema. "Aga nüüd ma igatahes lasen kutsikad tuppa."

"Kui nad veel midagi ära lõhuvad, siis lähen mina lastekodusse," löi Piret oma toa ukse enda

järele pauguga kinni.

Kritul ja Marial oli paha tunne. Neil oli kahju kõigist — nii Piretist, emast kui kutsikatest. Ja kui nad hämaras õues lumememme tegid, pidasid nad ühtlasi nõu, kuidas saaks kõiki omavahel lepitada. Ega paremat nõu leitud, kui otsustati kutsikaid karmilt kasvatama hakata.

Ja kui ema Kritule ja Mariale õhtul head-öödmusi tuli andma, teatas Maria: "Ole kõögis ettevaatlik, seal on mitu koerakasvatamise asja."

"Olen, olen," naeratas ema hajameelselt. Kõögiuksel leidis ta sildi "ETEVAATUST! Koera lõgsut!" ja vangutas muigamisi pead. Kutsikad lesisid rahumeeli oma asemel, Tõnu liputas laisalt musta sakris sabaotsa ja Toomas kikitaskorraks kõrvu.

"Homme hommikul tõusen varem, siis ei jõua need paharetid midagi hullu ette võtta," mõtles ema ja tahtis kardinat akna ette tõmmata. Kuid vaevalt oli ta kardinaserava puudutanud, kui mingi pehme, kuid raske ese mütsatas talle pähe. "Jahukott!" taipas ema ettevaatlikult vasakut silma avades. "Imelik küll, et kahekilosesse kotti nii palju jahu mahub!" imestas ta. Põrand ta ümber oli valge, nagu oleks kõögis lund sadanud, ja ka ta kittel meenutas lumememme rüüd. Juustest pudenes jahu, ning ema otsustas ettevaatlikult ripsmete vahelt piiludes vähemasti näo kraanikausi kohal puhtaks pesta. Kuid vaevalt oli ta kraani lahti keeranud ja küünitas seepi võtma, kui seebi ümber seotud pael pingule tõmbus ja kraanikausi kohal rippuvalt riulilt kruusitais vett talle pähe paiskus.

"Uhh!" hüüdis ema, tundes oma rinnas vihalainet tõusmas. "Ma neile näitan "koerte lõgse!"

"Lõgsut" olid veel söögilaua (kolm toorest muna, mis oleksid kukkunud maha kohe, kui keegi oleks laudlina sikutanud) ja kummuti peal (kõõmnepakki, mis ootas kummutiliniku puudutajat), et sellele pähe kukkuda.

Emaga pahaselt torisedes asjad oma paigale tagasi ja heitis kurja pilgu kõögipeglisse. Sealt vaatas vastu noorepoolne naine, kelle rinnasine oli märg, juuksed külje pealt valkjashallid, pealael aga valendas toores jahukäkk. Ema puhkes endalegi ootamatult nii valjusti naerma, et kutsikad ärkasid ja tulid uniselt tagajalgu sirutades tema juurde.

"Nii me siin üksteist kasvatame," ütles ema kutsikatele Toomas ja Tõnu liputasid sabu ning said kõigest aru.

Järgneb.

Pildid joonistanud KIRKE

MÜTSIJUTT

Minu isa oli vähese jutuga mees. Ja kui ta midagi ütles, siis andis mul nuputada, mida ta mõtles.

Ühel päeval läksime jalutama. Vastu tuli naabritädi.

Isa tõstis kaabut, tegi peaga kerge kummarduse ja lausus: "Tere päevast!"

Minu kena sinine nokatsmüts jäi pähe. Astusime edasi ja isa ütles:

"Kas sinul, poiss, on munad mütsi sees?"

Jõudsime parki. Parajasti kahmas üks poiss teisel poisil mütsi peast ja viskas põõsasse.

Isa rabas viskajal käsivarrest kinni ja pahandas:

"Narri meest, aga mitte mehe mütsil!"

Jalad olid väsinud. Võtsime pargipingil istet. Pingi teisel otsal losutas keegi poiss. Sellel oli nagu kriim, püksid lotendasid ja juuksed rippusid sorakil. Tema nokatsi nokk oli keskelt katki murtud.

Isa vangutas pead ja pomises:

"Kuidas mees, nõnda müts!"

Küsisin isalt:

"Miks sa neist mütsidest nii tihti räägid?"

Isa kostis:

"Müts on mehe au! Müts on pea ehe!"

Ma ei osanud midagi arvata. Ma pidin veel mõtlema. Isa aga muheles ja lisas:

"Minu vanaisa ütles vahel naljaga pooleks, et parem püksata kui mütsata!"

Hakkasime koju tagasi minema. Aga see jalutuskäik on mul ikka veel meeles.

Holger Pukk,
poiss aastast
1928

Kui ükski müts ei ole moes ja raha pole peos, vaid poes, siis kiilasjäl käid paljapäi... Ja paljal maal käid kiilaspäi.

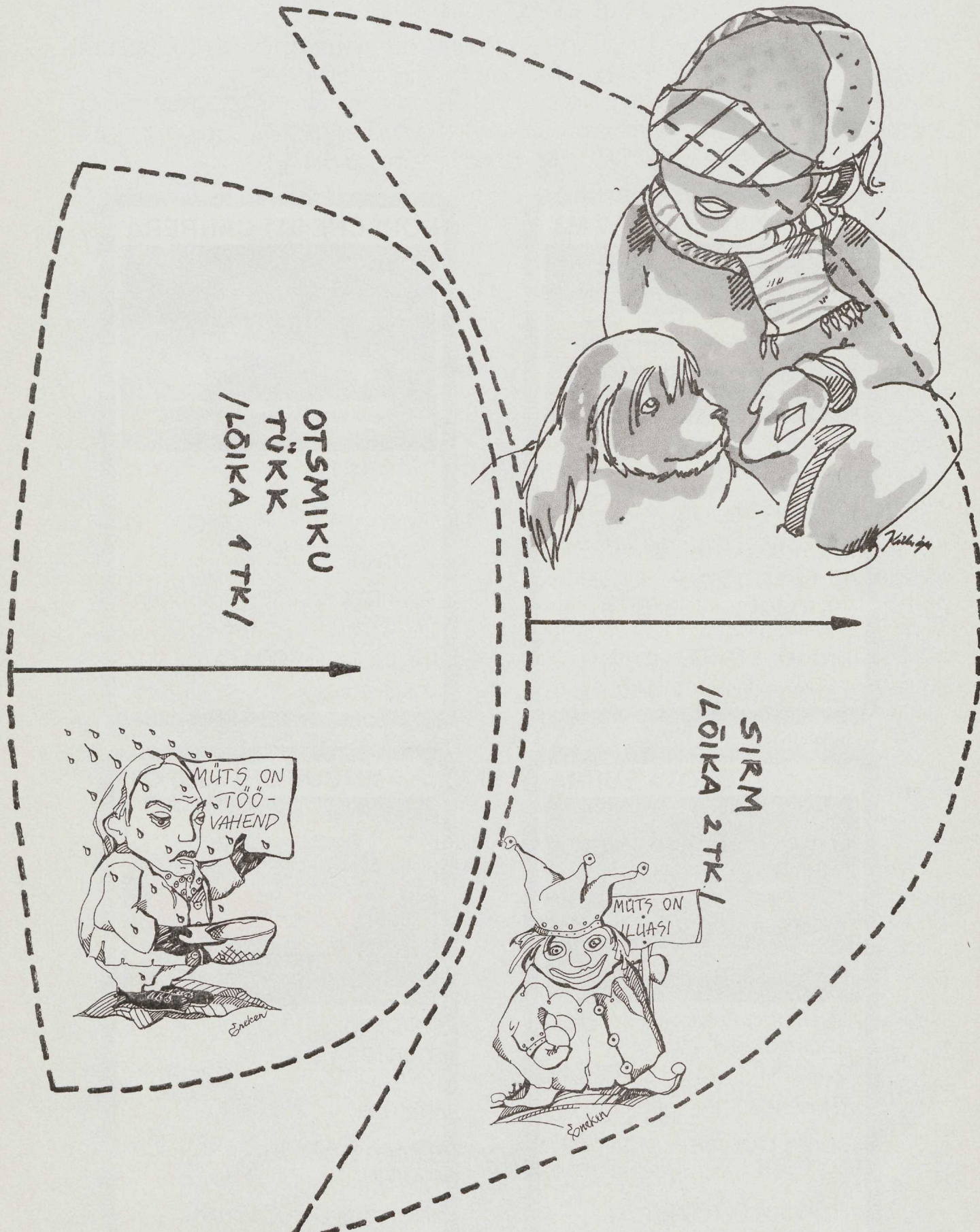
Ei noh, kes ütles, et ükski müts pole praegu moes? Peale vahvate lodumütside, mida praegu iga teine tüdruk kannab, on popid jälle ka sonimütsid.

Siin on üks väga mõnus müts, mille valmistamisel saab ära kasutada kõike, mis on kodus lapikotis, samuti mõnda seismajäänud salli või vana sametjakkki. Iga siil võib olla erinevat värvi riidetükist — peasi, et värvi-toonid omavahel kenasti kokku sobiksid. Kui sul juhtub kodus leiduma nahatükke, siis võid näiteks ema abiga kombineerida mütsile ka allalastavad kõrvatükid — kas karusnahksed või kootud. Kui sul on tahtmist ja oskust, siis võid hoopis mõne siilu täis tikkida või sellele tikkimismeetodil mõne ilusa sõna või nime kirjutada. Mütsile võib soovi korral kinnitada tutigi — kas siis hästi suure või tibatillukese.

Kui riidetükid on õhukesed, siis on kindlasti vaja kõvemat vaheriidet (vliseliini), samuti voodririidet. Jälgi lõiketükkide paigutamisel riide lõimejooksu (see peaks olema lõiketüki noolega samasuunaline). Igale lõiketükile lisa umbes 1 cm õmblusvaru. Kui väljalõigatud tükid on kokku õmmeldud, siis pressi õmblusvarud korralikult lahti. Mütsi pealistükk paiguta korralikult voodritükile (jälgi, et voodritüki õmblusvarud jääksid sissepoole).

Tiiu Laur ja Kirke

OTSMIKU
TÜRK
/LÕIKA 1TK/

SIRM
/LÕIKA 2TK/

MÜTS ON
TÖÖ-
VAHEND

MÜTS ON
LUASI

Pildid joonistanud Eneken Maripuu

AUTOKAARDID

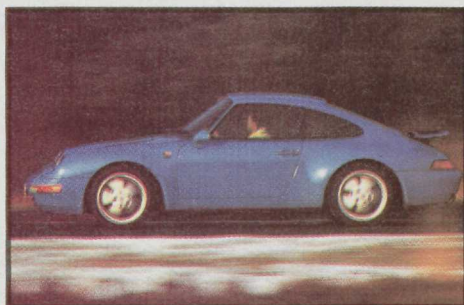
Laste hulgas on levinud igasuguste liikuritega kaardimängud. Lapsur arvas, et väga tore oleks ka ise selline mäng endale teha. Sa pead ainult kaardid välja lõikama ja papile kleepima. Aitab ka paksem joonistuspaper. Esimene kord küll kõik kaardid ära ei mahtunud, aga igas ajakirjanumbris tuleb neid juurde. Head mängulusti!

BMW M3

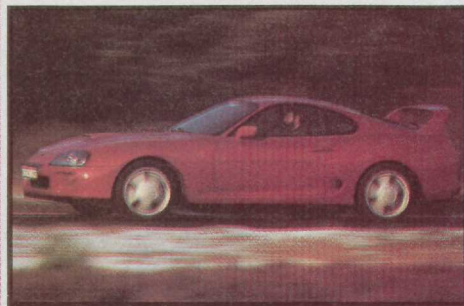
mootor : R 4
 mootori
 töömaht : 2990 cm³
 võimsus : 286 hj (210 kW)
 suurim pöörde- 320 Nm
 moment : 3600 P/min
 kiirendus 0-100 km/h: 5,5 s
 suurim kiirus : 257 km/h

PORSCHE 911 CARRERA

mootor : 6 Boxer
 mootori
 töömaht : 3600 cm³
 võimsus : 272 hj (200 kW)
 suurim pöörde- 330 Nm
 moment : 5000 P/min
 kiirendus 0-100 km/h: 5,1 s
 suurim kiirus : 270 km/h

TOYOTA SUPRA

mootor: 6 Boxer, Twin turbo
 mootori
 töömaht : 2997 cm³
 võimsus : 330 hj (243 kW)
 suurim pöörde- 441 Nm
 moment : 4800 P/min
 kiirendus 0-100 km/h : 6 s
 suurim kiirus : 256 km/h

MITSUBISHI 3000 GT

mootor : V6, Twin turbo
 mootori
 töömaht : 2972 cm³
 võimsus : 286 hj (210 kW)
 suurim pöörde- 407 Nm
 moment : 3000 P/min
 kiirendus 0-100 km/h : 5,9 s
 suurim kiirus : 254 km/h

MÄNGUREEGLID

Osa saavad võtta 2, 3 kuni 4 mängijat. Kaardid segatakse ja jaotatakse võrdsetl kõikide mängijate vahel. Iga mängija hoiab kaarte käes nii, et nähtaval on ainult pealmine kaart ja sedagi näeb ainult tema. Mängu alustab jagaja vasakul käel istuv mängija. Ta ütleb ühe tema kaardil oleva tehnilise näitaja, näiteks kiiruse või võimsuse. Teised mängijad ütlevad seejärel oma kaardilt vastava arvu. See kellel oli kõige suurem näitaja, saab kõik pealmised kaardid mängijate pakkidest endale, ja paneb need oma kaardipakis kõige alla. Mängu jätkab nüüd võitja. Kui juhtub kahel mängijal olema sama arv, panevad kõik mängijad oma pealmise kaardi alumiseks. Sama mängija jätkab arvude ütlemist. Võitja on see, kes on lõpuks kõik kaardid endale saanud. Kui mängitakse aja peale, võidab see, kellel on määratud aja jooksul kogunenud kõige rohkem kaarte. Siis, kui ei saa mängida tehniliste näitajate paremuse peale, tuleb leida teisi võimalusi.: madalam näitaja võidab kõrgema ja sama arvu korral võidab see, kes on tähestikus eespool.

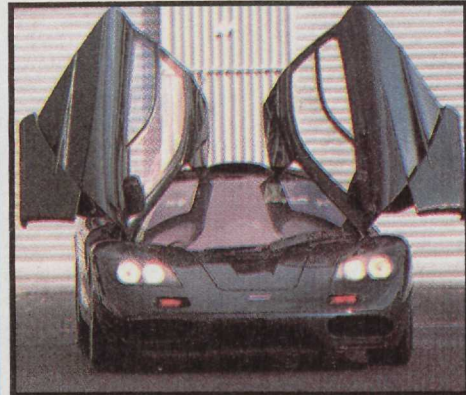
Kaardid valmistas sulle Imre.

MAZDA RX 7

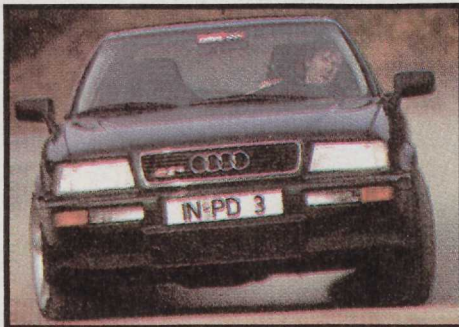
mootor: Wankel, Twin turbo
 mootori
 töömaht : 1308 cm³
 võimsus : 239 hj (176 kW)
 suurim pöörde- 294 Nm
 moment : 5000 P/min
 kiirendus 0-100 km/h : 6 s
 suurim kiirus : 252 km/h

Mc LAREN F 1

mootor : V 12 BMW₃
 mootori
 töömaht : 6064 cm³
 võimsus : 600 hj (442 kW)
 suurim pöörde- 650 Nm
 moment: 4000-7000 P/min
 kiirendus 0-100 km/h
 suurim kiirus : 380 km/h

AUDI RS 2 Kürze

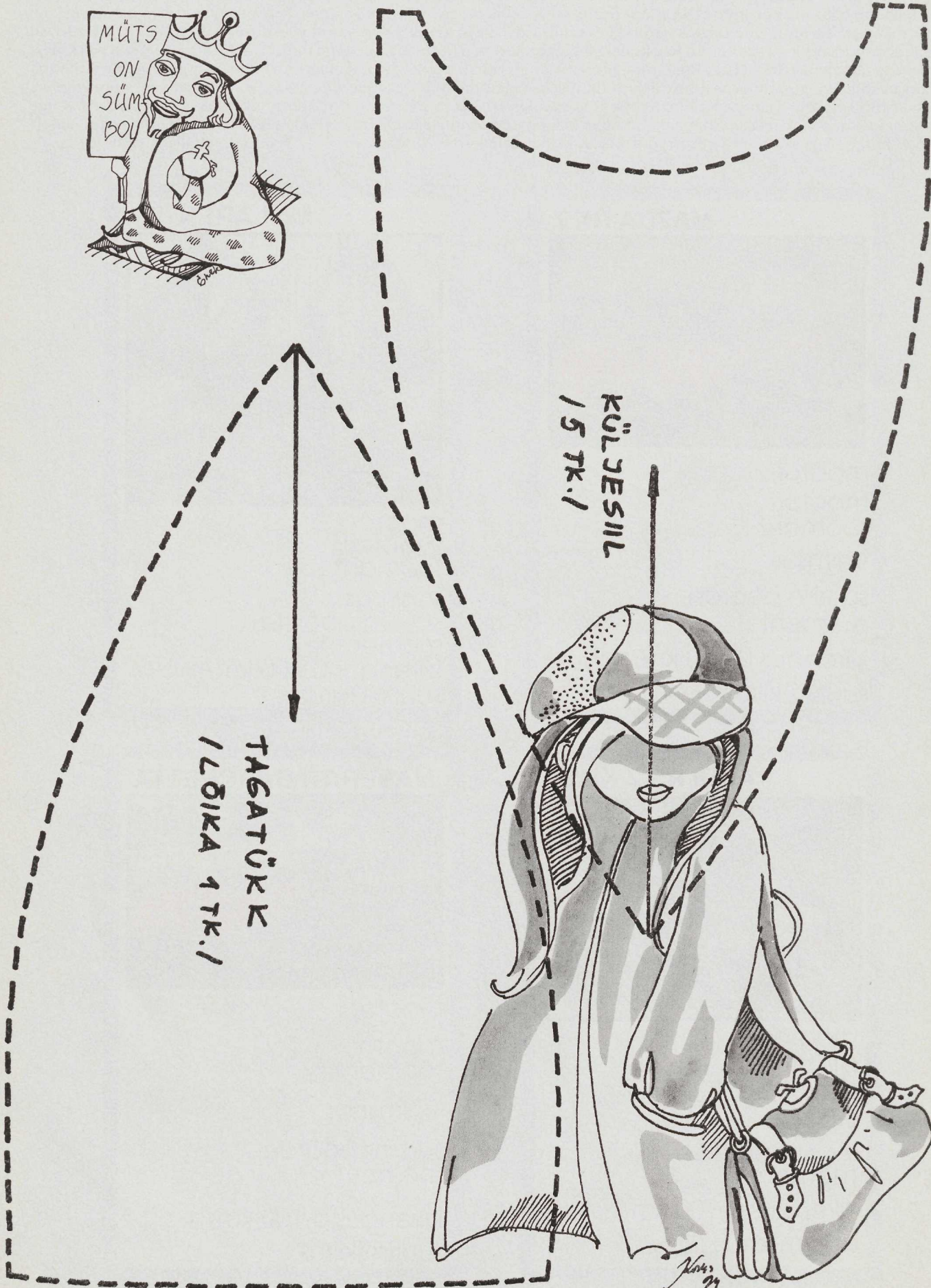
mootor: R 4 Turbo
 mootori
 töömaht : 2226 cm³
 võimsus : 400 hj (294 kW)
 suurim pöörde- 440 Nm
 moment : 2800 P/min
 kiirendus 0-100 km/h: 5 s
 suurim kiirus : 291 km/h

MASERATI BARCHETTA

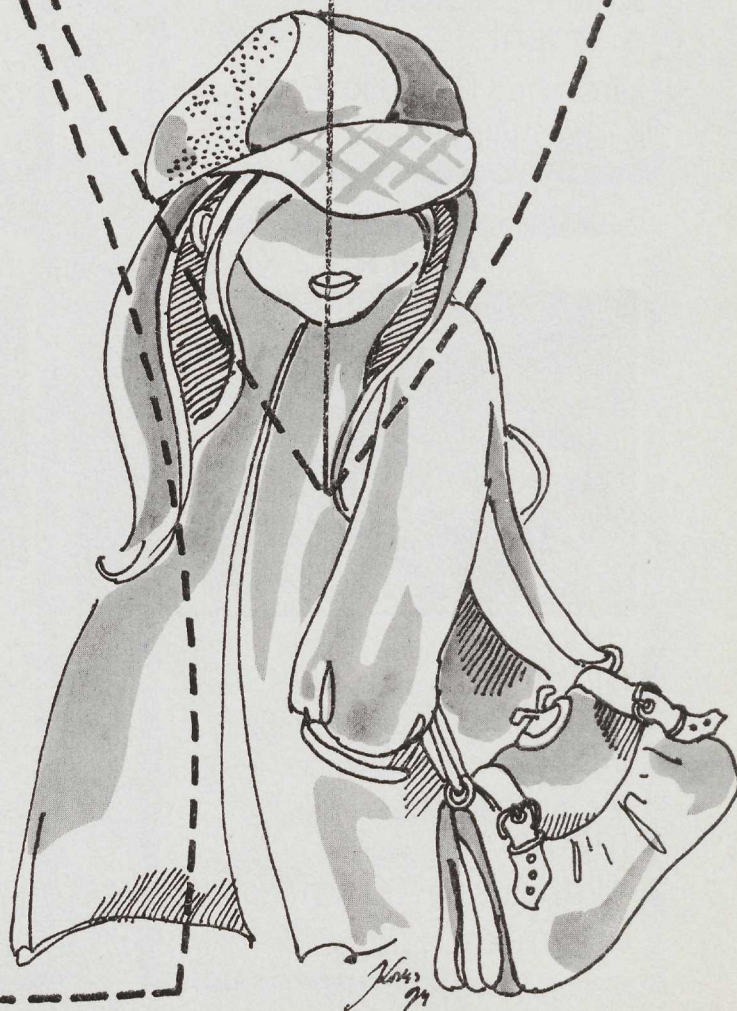
mootor : V 6 Bi Turbo
 mootori
 töömaht : 1996 cm³
 võimsus : 400 hj (294 kW)
 suurim pöörde- 392 Nm
 moment : 7200 P/min
 kiirendus 0-100 km/h: 5 s
 suurim kiirus : 300 km/h

KÜLDESIL
15 TK.1

TAGATÜRK
1681KA 4TK.1

Handwritten signature and date: "Kivi 94"

MÜTSILAUL

Leelo Tungal

Raimo Kangro

B $\flat$ E $\flat$ B $\flat$ B $\flat$ E $\flat$ B $\flat$

1.2.Müt - si - poes on kuul - da müt - se - too - di müt - se, uu - si müt - se.

F B $\flat$ E $\flat$ B $\flat$ F B $\flat$ E $\flat$

1.2.Siin on to - re to - ru - müts, lai ja lon - tis lo - ru - müts, 1.mõ - tisk - le - ja
2.Kar - va - müt - si -

F E $\flat$ F E $\flat$ Cmin7 F Cmin7

1.mu - ru - müts ja tu - ris - ti tu - ru - müts, su - kel - du - ja su - pel - müts,
2.müt - sa - kas - mat - sa - kas ja at - sa - kas - kur - dab: "Su - vi po - le hea -

F7 Cmin7 F B $\flat$ E $\flat$ B $\flat$

1.rat - ta - me - he kup - pel - müts, ko - ka - pa - pa must müts, ko - ka - po - ja
2.i - gal su - vel kao - tan pea." Kaob ka ko - ka must müts, ko - ka - po - ja

E $\flat$ B $\flat$ B $\flat$ E $\flat$ B $\flat$ F7 B $\flat$

1.lust - müts, re - a - me - he rea - müts, pre - si - den - di pea - müts.
2.lust - müts, re - a - me - he rea - müts, pea - mi - nist - ri pea - müts.

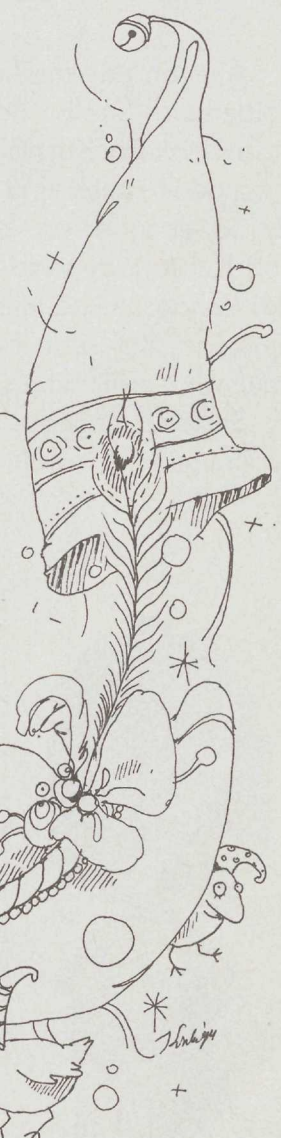
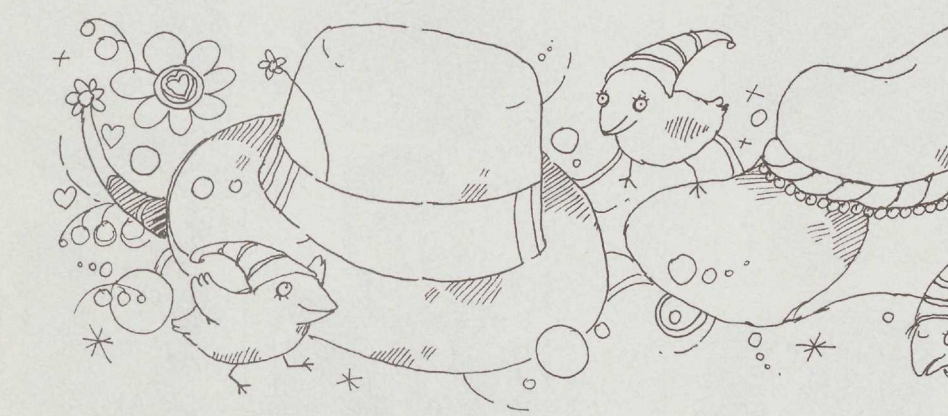
B $\flat$ E $\flat$ B $\flat$ B $\flat$ E $\flat$ B $\flat$

Su - vel näe - me har - va müt - se, üld - se mit - te kar - va - müt - se.

F B $\flat$ E $\flat$ B $\flat$ F B $\flat$

Ä - ra vae - va o - ma pead: müts las e - lab o - ma - pead!

Ä - ra vae - va o - ma pead: müts las e - lab o - ma - pead!

MIS MÜTSI ALL?

Seda, et pealuu sees on aju, tead kindlasti. Seda, et sa selle ajuga mõtled rohkem kui vihmauss, aimad ka. Sinu ajus on üks väga tähtis kiht, mille nimi on hallaju ehk hallollus. See on aju kõige kaugemale arenenud osa. Hallollus kontrollib kõiki sinu tegemisi.

Inimese ajus on umbes 100 000 000 000 (100 miljardit) ajurakku. Neid rakke juurde ei sünni. Korraga kasutad umbes 5...10 miljardit rakku. Teised puhkavad ja ootavad oma järjekorda.

KUIDAS AJU TÖÖTAB

Ajus on närvirakkude vahel palju ühendusi ja sidemeid. See on nagu maanteede võrk, mis katab maakera. Kui näiteks sõber Mati astus sulle varba peale, tuleb sinu ajusse ärritus. Sulle jääb meelde, et sõber on vahel kohmakas nagu elefant. Kui tahad, saadetakse vastusignaal vajalikku kehaossa, näiteks käsuna Matit selle eest näpistada. Kui seda pole vaja, jääb Mati kohmakus sinu mällu ühe sissetallatatud rajana.

Selliseid ühendusi ja teid on sinu ajus palju. Õppimine käib samuti nende abiga. Kui loed

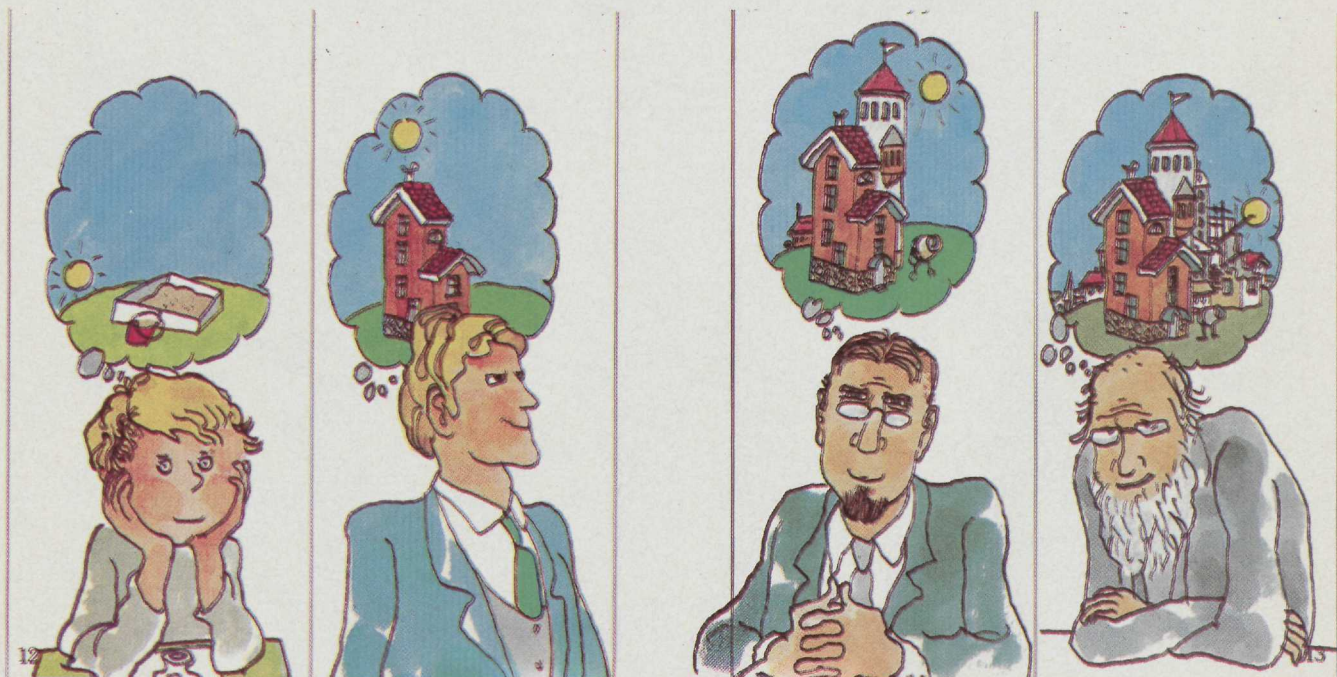
raamatut või kuulad õpetaja juttu, jõuab info sinu aiju ärritusena. Keemiline aine sõidab sügava raja sisse, tekib ühendustee ja aju jätab õpitu meelde. Vahel on tarvis mitu korda korrata, enne kui rada sisse kulub. Pärast saad õpitu mälus taastada. Hirm on nagu punane tuli sinu ajuteedel. Ta võib takistada meeldetuletamist. Samuti võib ajal olla vähe toitu ja seetõttu valitakse vale rada. Mõnikord on aga ajurada rohtu kasvanud, siis tuleb see uuesti sisse tallata, tuleb õpitud meelde tuletada.

KAS AJU KULUB?

Mida rohkem sa oma aju kasutad, seda paremini ta töötab. Aju ise ei väsi ega kulu. Väsisvad teised organid, mis aju peavad toitma ja tema heaoleku eest hoolitsema. Aju peab olema hästi toidetud ja värske õhuga varustatud, siis ei teki valeühendusi. Uni annab puhkust sinu kehale, mis varustab aju, just sellepärast vajad unega.

Otsi endale mitmekesist ja huvitavat tegevust. Mida rohkem ajukeskusi sa kasutad, seda rohkem ühendusteid ja radu temas tekib. Sa suudad paremini õppida ega muutu ka vanast peast "lubjakaks". Venita oma aju!

(Joonis majadega)

SUURED HÜPPED

Esimene suur edasimineku sinu ajutegevuses tuleb siis, kui õpid rääkima. Enne seda said kõiki ümbritsevaid esemeid ainult vaadata ja kasutada. Nüüd saab sinu hallollus suhelda teise hallollusega. See on, nagu ehitaksid sa silla oma teedevõrgust ema ajuteedeni.

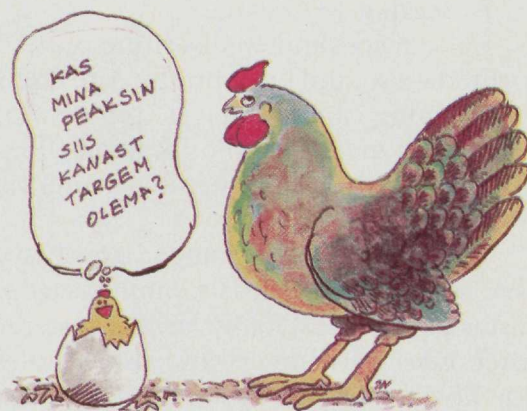
Teine suur muutus sinu elus on siis, kui õpid lugema: saad lugeda raamatuid, mille on kirjutanud teised inimesed. Võid suhelda tohutu hulga teiste hallollustega. Praegusel ajal saad suhelda veel arvutitega. See ehitab sinu aju teedevõrgu juba nii laiaks, et igav küll ei hakka.

KÕIK ALGAB AJUST

Iga päev kuuled räägitavat, et see on hea südamega inimene ja too — halva südamega inimene.

Tegelikult asuvad sõprus, emaarmastus, kadedus — kõik tunded ikka sinu ajus. Saladuskatte all võib öelda, et kõigil nendel tunnetel on palju ühist keemiaga. Eespool rääkisime, et väljast tulevad signaalid muutuvad ajus keemilisteks aineteks. Varsti jõuad sa kurikuulsasse murdeikka. Sa ei tea isegi, mida tahad ja mida ei taha. Aju poolt vaadatuna pole murdeeline sugugi "paha laps". Kuna sa veel kasvad ja arened, siis juhtub vahel, et ajus lähevad valed keemilised ained valesse keskusesse ja tekivad valeühendused. Need võivadki põhjustada plahvatusi, uste paugutamist. Sinu hallollus ei saa alati sind valitseda ja sa muutud raevukaks. Küll sa kasvad ja kõik lõpeb hästi.

Kõik ajud ei ole ühesugused. Üks laps õpib kiiremini, teisel läheb rohkem aega. Ajus on ju nii palju kasutamata rakke! Aju töö sõltub väga paljudest asjadest: toidust, tervisest, ümbrusest. Mõned omadused pärid sa oma vanematelt. Vaata oma peret: vend käitub tihti nii nagu ema ja õe käitumine sarnaneb isa omale. Vahel sünnivad hästi targad inimesed — geeniused. Ei teatagi päris täpselt kuidas nad õpivad nii kiiresti, mäletavad nii palju ja oskavad seda oma leiutistes ära kasutada.

VASAK - PAREM, VASAK - PAREM

Ajul on kaks poolkera. Vasak poolkera juhhib kõike, mis on seotud rääkimise, kirjutamise ja lugemisega.

Parem poolkera juhhib seda, mis on seotud nägemisega ja tunnetega. Tüdrukutel on see asi natukene teisiti. Neil ei ole ajupoolte tööd nii täpselt ära jagatud. Näiteks võivad tüdrukutel tundeid juhtida mõlemad ajupooled, sest neil on sündides üks väga tähtis ajupoolkerasid ühendav ajusild suurem. Seetõttu liiguvad tüdrukutel teated kahe ajupoolte vahel kiiremini kui poisitel. Mida rohkem on ajupoolte vahel ühendusi, seda paremini oskab inimene õpitut ja tundeid teistele välja näidata. Nii et juba aju ehitus teeb poisid ja tüdrukud erinevaks. Tüdrukud räägivad rohkem ja on tundelisemad.

See kõik mõjutab ka koolielu. Naisõpetajad õpetavad peamiselt jutuga. Poisid saaksid paremini aru piltidest, skeemidest, tegevuse kaudu õpetamisest. Nad on loodud pidevalt tegutsema. Ka ei oska poisid alati nii hästi kui tüdrukud suuliselt vastata.

Mine ja proovi nüüd mõne teise hallollusega ühendust võtta.

Asja selgitas SIIRI doktor Pille abiga.

... JA KÄRVANUD KASS SABAPIDI PIHUS

Ameerika 1875 aasta.

Selle aasta algul jäi üks suure punase lõvilaka, tihedate sorakil kulmupuhmaste, helehallide silmade ning kotkanina ja -pilguga viiekümneseks saav mees aina mõtlikumaks. Pikkadeks päevadeks kadus ta oma kabinetti ning kirjutas ja kirjutas.

Teda olid haaranud kauged lapsepõlvemälestused ajast, mil ta tahtis klouniks saada, mil ta unistas kunnatutest kangelastegudest, mil ta esimest korda andis endale kindla sõna kaitsta kõigjal ja kõiges vaeseid. Aga klouniks ta ei saanud. Juba kaheteistkümnese, mil isa suri, tuli tal minna trükitoöliseks, laduda võõraid teks-te... Nüüd oli temast endast saanud kirjanik. Kuulus kirjanik. Nüüd ladusid teised õhinal tema tekste.

Talle meenus Mississippi läänekaldal asuv väike unine linn, mil nimeks Hannibal: sadam; jõgi, kus lõputute vooridena ujusid parved, paa-did, kärarikkad rataslaevad; puusillutistega tänavad, mida mööda linnalapsed kooli vahet sõelusid; tammesalud linna ümber; mõne miili kaugusel linnast asunud koobastik; Hill Street 206 — kodumaja...

Ja igal õhtul, mil pere ühte kogunes, luges see mees päeva jooksul paberile pandu naisele ning tütardele ette.

Ta luges tädi Pollyst, aga tegelikult oli tal silme ees oma ema Jane Clemens...

Ta luges võrukaelast Tom Sawyerist, aga tegelikult ta meenutas kolme kunagist jõnglast: iseenast, koolivenda Willi ning ühe osariigi kuulsat vembumeest ja kraakjalga, õpetajate kirstunaela Thomas Sawyerit...

Ta luges Becky Thatcherist, aga tegelikult mõtles heldimusega oma lapsepõlve esimesele armastusele Laura Howkinsile...

Ta luges Indiaani Joest ja tundist südamepiina, et oli talle oma raamatus liiga teinud. Tegelikult polnud see mees mingi hirmus mõrtsukas. Tegelikult oli ta kogu linna laste lemmik, elas kaua ja lasi ennast veel saja-aastaseni pildistada...

Ta luges Huck Finnist ja ta silme ette kerkis puruvaene, alati pesemata ning näljane, kuid sellest hoolimata rõõmus ja heasüdamlik hulkurpoiss Tom Blankeship...

Kuulajad olid vaimustatud. See õhutas ning järgmisel aastal jõudis lugu ka raamatuna poeletidele, kaanel:

Mark Twain. Tom Sawyeri seiklused

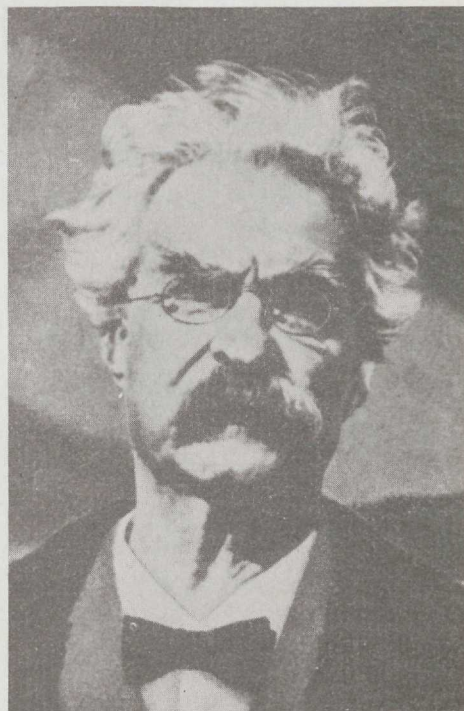
Otsekui lapse silmade läbi nähtud ja läbitunnetatud elu oli nii ajastutruu ja tõene, et raamatust haarasid kinni ka laste isad ja emad, vanaisad ja vanaemad. Kiitust jagati küllaga.

Kiitust jagati tõepoolest küllaga ning... raamat võeti laste käest ära. See avaldavat kasvavale põlvkonnale halba mõju. Mõelda vaid, Huck on valmis ennemini põrgukatlas keema kui reetma oma sõpra, põgenenud neegrit, mingit mustahalist!

Lugejaid need süüdistused ei huvitanud. Nemad lugesid raamatut suure lustiga edasi.

Ka autorit ei häirinud etteheited. Tema jätkas tarmukalt kirjutamist. Oli ta juba 1875. aasta 5. juulil andnud endale sõna: "Tuleb aeg, ja ma võtan ühe 12-aastase poisipõngerja ning viin ta käekõrval läbi elu (ja see saab olema mina-jutus-tus). Ainult et Tom Sawyer selleks ei kõlba..." Nõnda siis andiski Mark Twain 1885. aastal trükki oma parima raamatu — "Huckleberry Finni seiklused".

Tomi-Hucki seeria tohutu menu ning lugejate vaimustatud kirjad õhutasid seeriat jätkama. Nõnda sündiski "Tom Sawyer välismaal" (1894) ning "Detektiiv Tom Sawyer" (1896). Need raamatud said sarjata. Ei vedanud ka "Printsil ja kerjusel" (1881). Kurjad kriitikud kuulutasid otsekui ühestsuust, et see raamat olevat kirjutatud ameerika lastekirjanduse kõige halvemate mallide järgi.

Mark Twain

Elu hakkas Mark Twainile jagama aina uusi ja uusi hoope. — Kuulsuse ja kiitusega harjunud autori teosed ei tahtnud ega tahtnud õnnestuda. Tema rahadega töötanud kirjastus läks pankrotti. Noorem tütar suri...

Õnneks ei suutnud Mark Twain oma kavatsust teoks teha. Nõnda on autori menuraamatute tegelased juba terve sajandi jäänud aina uute ja uute lugejate jaoks ikka hakkajateks seiklus- ja naljamaiateks noorteks. Sellisteks, nagu neid kujutab Hannibali linna Mark Twaini nimelise silla kõrvale mäejalamile 1926. aastal püstitatud mälestussammas: kaks künkaküljest kaelakuti alla ruttavat poissi, reisikepid käes ja kärvanud kass sabapidi pihus, elavalt uut seiklusplaani või põnevat mängu arutamas...

Andres Jaaksoo
7-aastane 1959.a.

MARK TWAIN

TOM SAWYERI SEIKLUSED (KATKEND)

Juba tükike aega olid poisid ebateadlikult kuulnud mingit iseäralikku müra kauguses, nagu kuuldakse mõnikord kella tiksumist, ilma et seda tähele pannakse. Kuid nüüd muutus salapärane müra selgemaks ja sundis end tähele panema. Poisid võpatasid, vaatasid üksteisele otsa ja jäid kuulama. Järgnes pikk vaikus, sügav ja segamatu. Siis kostis kaugusest tume kõmin.

"Mis see on?" hüüdis Joe sosinal.

"Ei tea," vastas Tom samuti sosinal.

"See on äike," ütles Huck aukartlikul toonil, "sest äike..."

"Vait!" ütles Tom, "kuula — ära räägi!"

Nad ootasid, nagu neile tundus, terve iga-

vikku, siis segas pühalikku vaikust sama tume kõmin.

"Lähme vaatama."

Poisid kargasid jalule ja ruttasid linnapoolsele kaldale. Põõsaste oksa kõrvale painutades piilusid nad jõe. Umbes ühe miili kaugusel linnakesest triivis väike aurupraam pärivett. Tema lai tekk näis otse kubisevat inimestest. Praami ümbruses sõudis või triivis voolus palju aerupaate, kuid poisid ei saanud aru, mis nendes olevad inimesed tegid. Korraga purskas praami küljest välja suur valge suitsujuga, ja kui see laiali valgudes pilvena õhku tõusis, kandus kuulajate-ni sama tume kõmin.

"Nüüd ma tean!" hüüdis Tom. "Keegi on uppunud!"

"Jah," ütles Huck, "seda tehti ka mullu suvel, kui Bill Turner uppus. Nad põmmutavad suur-tükki vee peal, see tõstab laiba üles. Jah, ja nad panevad leivaviilukatesse elavhõbedat ja lasevad need vette, ja kui kusagil peaks mõni uppunu olema, siis ujub see just sinna kohta ja jääb seal seisma."

"Jah, olen sellest kuulnud," sõnas Joe. "Huvitav, kuidas leib niiviisi mõjub."

"Oh, see pole üksnes leib," ütles Tom, "arvan, siin on peasi see, mis leiva peale enne vettepanekut lausutakse."

"Aga selle peale ei lausuta midagi," tähendas Huck. "Olen ise näinud, midagi ei lausuta."

"Noh, see on igatahes imelik," ütles Tom. "Aga võib-olla tehakse seda salaja. Muidugi salaja. Igaüks võib seda arvata."

Teised poisid arvasid, et Tomil pidi õigus olema, sest ühelt asjatundmatult leivatükilt, mis polnud varustatud nõiasõnadega, ei võinud oodata eriti arukat tegutsemist, kui ta oli välja saadetud sellise tähtsa ülesandega.

"Pagana pihta, küll ma tahaksin praegu seal olla!" ütles Joe.

"Mina ka," tähendas Huck. "Annaksin palju selle eest, et teada saada, kes see on."

Poisid kuulasid ja vaatasid edasi. Korraga torgatas Tomile pähe vapustav mõte ja ta hüüdis: "Poisid, ma tean, kes on uppunud! Meie!"

Kui tahad Tomi ja sõprade seiklustest täpsemalt teada saada, siis laenuka raamatukogust M.Twaini raamat "Tom Sawyer. Huckleberry Finn". See teos on eesti keeles ilmunud koguni kolmel korral: 1954., 1956. ja 1989. aastal.

NII VÕÕRAS JA NII TUTTAV

Läinud aasta novembrikuus peeti Jaapanis, Hokkaido saarel Kushiro linnas eesti kultuuri päevi. Endale väga ootamatult sattusin minagi Jaapani-Eesti Sõprusühingu kutsel nendest osa võtma. Algul tundub see üpris uskumatu, et kauges Jaapanis võiks olla nii palju Eestist huvitatud inimesi, aga kui sõbralike jaapanlaste sekka satud ja koged, et see tõesti on nii, siis usud küll. Mitmesaja liikmega sõprusühingu hingeks on kaksikümmend aastat tagasi Jaapanisse abiellunud eesti naine Sirje Okada. Eesti kultuuri päevade korraldamine Hokkaidol oli Sirje ammune unistus, sest jaapanlaste seas elava eestlannana mõistis ta pea, et jaapanlaste ja eestlaste eluarusaamades ning loodustunnetuses on mõndagi ühist, olgu need pealegi geograafilises mõttes üksteisest kauged rahvad.

Jaapanisse sõitsin koos kuue rahvamuusikuga Valgamaalt. See oli ansambel "Torupill". Torupillimehed andsid rea kontserte Kushiro koolides ja klubides, tutvustades nõnda eesti rahvamuusikat ja -pille. Minu ülesandeks kultuuripäevadel oli rääkida Eestimaast. Võtsin kaasa suure hulga diaposiitive ja helikasseti Eestimaa looduse häälega, nii et võisin lasta Eestimaal endal jutustada. Kaks ettekandeks antud tundi Kushiro linnamuuseumi saalis polnudki nii pikk aeg, kui algul olin kartnud. Reis Jaapanisse kujunes üheks kõige muljeterohkemaks senielatud elus, ehkki see polnud otseselt seotud mu tegevusalaga kodumaal nagu mitmed varasemad.

Jaapanis elab sada kaksikümmend miljonit inimest. Seda on väikese maa elamiseks sobivate alade kohta väga palju. Et suur osa rahvast on sunnitud elama hiidlinnades, siis väärtustatakse loodust väga kõrgelt ja püütakse igati hoida ning säästa. Kui Tallinna vapil on lövid, siis Sapporo linna sümbolitiks on kägu ja maikelluke. Valgusfooride helisignaalliks Sapporo tänavaristmikel on käo kukumine. Üldse hakkab Jaapani nii võõral tulemägederohkel maastikul silma palju tuttavat, olgu see siis pihlakas täis punaseid marju, valgetüvelised kased ja lepikud tee ääres või laululuiged järvedel. Loodushoid

Jaapani lapsed koolis

Jaapani aed

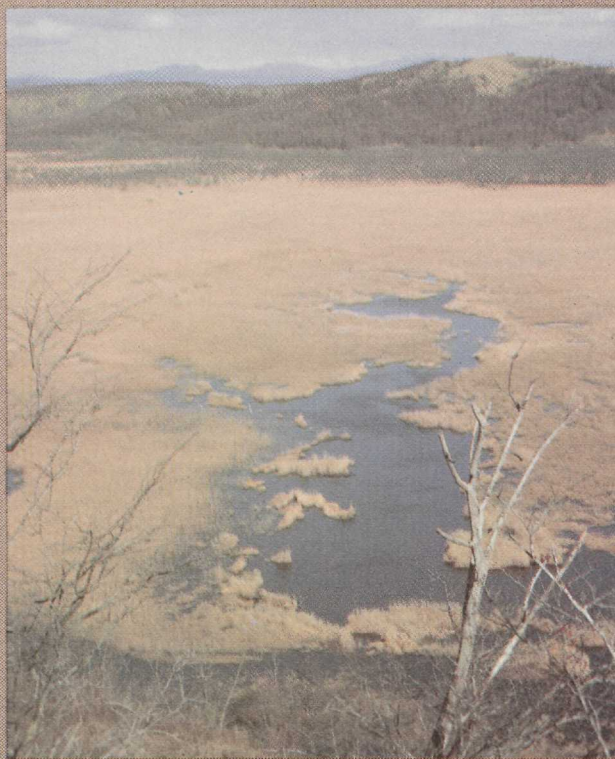

Jaapanis on igivana tava. Üks jaapani loodushoiu sümbolideid on jaapani kurg. Jaapani kurg näeb välja nagu meie sookurg, aga tema ei ole hall, vaid on valge. Kurge samastatakse Jaapanis jumalatega ja ta on seal omamoodi püha lind. Jaapani kurgesid võis näha põldudel toitu otsimas ja kurefarmides, ühel korral õnnestus mul seda kaunist lindu näha ka Kushiro soos, mis on suurim soo Jaapanis ja nüüd rahvuspark. Sood kui loodusrikkust on viimasel ajal maailmas üha enam hindama hakatud. Ka Eestis loodi läinud aastal uus rahvuspark — Soomaa rahvuspark, ent sellest vahest kunagi edaspidi. Kõige enam hämmastasid ja vaimustasid jaapanlasi pildid eesti looduslikest metsadest. Jaapanis on looduslike metsi alles jäänud õige vähe. Neid nägin Akani rahvusparkis ja nad olid üsna meie ürgmetsade moodi, ehkki puuliigid seal pole needsamad, mis meil.

Paljudes jaapani koolides kehtib ilmselt range nõue kanda vormiriietust. Ühest Kushiro tütarlaste koolist jäi meelde pilt: sajad mustatukalised tüdrukud, kõigil seljas mustad kleidid ja jalas valged sussid. Ju on see tarvilik ühtse koolikorra hoidmiseks. Nii oli ka meeste riietus tööajal kõikjal nagu ühe vitsaga lõõdud: valge särk, tume ülikond ja lips, kampsuneid vaid üksikuil.

Mu sügavaimaks muljeks Jaapanist jäi siiski jaapanlane — alati naerata, aina kummardav, viisakas, lahke ja tagasihoidlik. Ei lärmi ega rüselust raudteejaamades, ei ainsatki süljelärtsu maas. Ei meenu ühtki jaapanlast, kes minuga kõneldes nätsu oleks mälnud, kõige enam kuulnud sõnapaar Jaapanis oli DOMO ARIGATO — suur tänu.

Äralennul Tokyo lennuväljalt nägin lennukit teenindanud mehaanikuid lahkuvale lennukimürakale lehvitamas ja sügavalt kummardamas, aga mu oma, jaapanlastest külge jäänud kummardus kadus Eestis mõne päevaga. Huvitav, miks? Huvitav, tõesti huvitav, miks küll on nii raske omaks võtta võõrsil kogetud meeldivat ja miks samas vohab meil nõndanimetatud heaoluühiskonnast sisse pressiv labasus ning vaimulagedus? Tead sina seda, mu lugeja, miks?

Kushiro soo

Kawayu vulkaan

VANAINIMESTE NURGAKE

Kuna igal endast lugupidaval täiskasvanute-väljaandel on oma lastenurgake, siis otsustas "Hea Laps" omakorda vanainimesigi meeles pidada. Vanainimeste nurgakese toimetaja ONU OHMUSSON teatab, et ARMASTAB TÄISKASVANUID KOGU SÜDAMEST ja töötab neile edaspidi kirjutada ilusaid ja õpetlikke haearmsaid lugusid, samuti püüab pakkuda lihtsamaid paberivoltimistöid ja nuputamisesandeid.

Onu Ohmusson on väga elutark, sest ta on pidanud vähemalt üheksat ametit.

Täna jutustab ta oma tegevusest
õpetajana.

KUIDAS ONU OHMUSSON ÕPETAS LAPSI KIRJANDUST ARMASTAMA

Onu Ohmusson soovis palavalt õpetada lapsi ärkamisajast lugu pidama. Kui saabus klassik Lydia Koidula sünniaastapäev, otsustas onu Ohmusson kinnitada iga klassi teadetetahvlile luuletaja pildi. Aga kuna poodidest ta selliseid pilte ei leidnud, siis ei jäänud üle muud, kui tuli igasse klassiruumi viia sajakroonilised rahatähed, millel teatavasti on väga ilus, ehkki veidi sinakas luuletaja portree. Kõik õpilased tervitasid luulelist uuendust kahel käel. Nüüd on laste huvi kirjanduse vastu paisunud haruldaselt suureks. Kõige enam hinnatakse just ärkamisaegseid autoreid. Igal hommikul küsivad erutatud õpilased onu Ohmussonilt põnevusega: "Kas ehk täna ongi Carl Robert Jakobsoni sünnipäev?"

"Räägi, pojuke, mida sa täna koolis lastele õpetasid?"

"Ei midagi erilist — tegime paar pisikest katset lõhkeainete valmistamiseks."

"Oi, kui huvitav! Ja mida sa homme koolis kavatsed teha?"

"Missuguses koolis, emme? Katsed ju õnnestusid!"

OHMUSSONI TÄHELEPANEK
INIMKONNA KOHTA
Mida noorem, seda toorem!

OHMUSSONI TÄHELEPANEK
ISEENDA KOHTA
Mida vanem, seda parem!

ONU OHMUSSONI VESTLUS EMAKESEGA

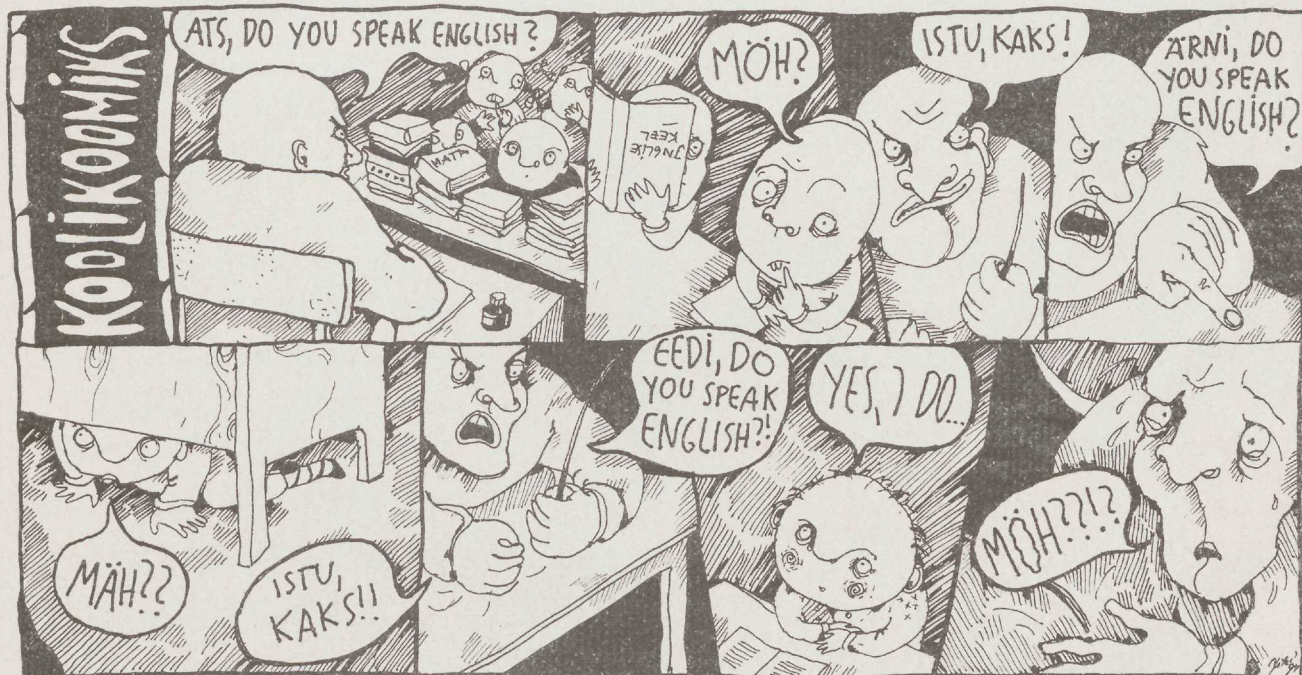

"Emme, ma ei taha homme kooli minna!"
 "Miks siis, pojuke?"
 "Ei taha ja kõik! Koolis on nii paha olla...
 Ants paneb mulle jälle jala taha, Klaarika
 laseb pritsist vett ja Kristo näitab kogu aeg
 keelt! Ei, homme ma igatahes kooli ei lähe!"
 "Pojuke, niisviisi ei tohi rääkida! Sa ju tead,
 et niikuinii pead kooli minema!"
 "Ei taha-aa!"
 "Pojuke, sa p e a d : koolidirektor lihtsalt
 p e a b iga päev koolis olema!"

Pildil: onu Ohmussoni soovitatud uus koolivorm. Vasakpoolne rõivastus on mõeldud algkooliõpilastele, parempoolne — keskkoolile.

Onu Ohmussoni näpunäidetel joonistas Eneken Maripuu

Hei, hea lugeja! Kas Sina tahaksid, et meie koolides hakataks jälle kandma vormirõivastust? Missuguseid riideid sina soovitaksid? Parimatele moejoonistajatele auhinnad!

LEELO TUNGAL

Preili Kompvek Karamell

Meile külla tuli hell
preili Kompvek Karamell,
pabermantel krabisemas,
süda vaikselt vabisemas:

" Küllap kõik te teate seda,
et ma lõhnan nagu roos,
kuid kes aimab, et mu süda
see on läbinisti MOOS? "

Kommikokk

Ah, kuis tahaks kommikokk
veelgi olla maiasmokk,
šokolaadi mugida,
pastilaadki pugida,
lutsukommi imeda,
aga vaat kus ime — ta
lugu magusast ei pea...
Kilu on ta meelest hea!

On sa vaene kommikokk —
sul on šokolaadi-šokk!

Pildi joonistanud Marsille Volmer
(7. aastane)

HEI MAIASMOKAD !

Pildi joonistanud Kristiina Roomets (7.aastane)

Nüüd algab üks
väga magus võistlus !
Kes joonistavad kõige
ilusamaid kommipabe-
reid ja saadavad need

" HEA LAPSE "
toimetusse 1. juuliks
1994.a., neid ootavad

**VÄGA MAGUSAD
AUHINNAD !**

" KALEV " ja

Lapsur

POISID JA PLIKAD!
 Kus on "KALEVI" KOMMID?
 Kõige oma emmedelt ja issidelt:

- karamellid
- iirised
- närimiskompvekid
- šokolaadid
- šokolaadikompvekid
- martsipan

jne.

RAS KALEV
 TALLINN EE 01 00
 Pärnu mnt. 139
 Tel. 55 55 55
 Fax. 39 32 04

Suur-Sõjamäe 13

21 16 23

TEIMATUQUUN NUPUTAMIST

HEA LAPS VASTUSTE TALONG

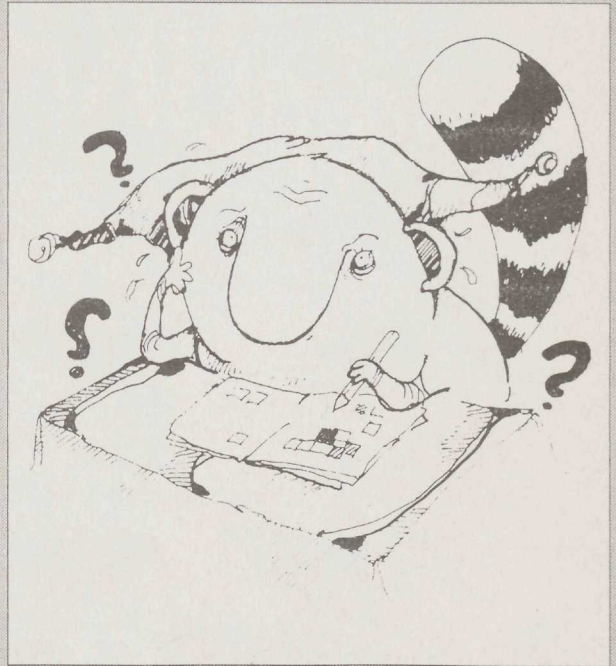
1. RISTSÖNA LAUSE JÄRG ON

.....
 .....
 .....

2. ESIKAANEL ON...KIRJAVIGA

3. INIMESE AJU KOOSNEB

.....RAKUST

Lõika talong välja, liimi postkaardile ja saada aadressil EE 01 06 TALLINN Pärnu mnt. 67a " HEA LAPS ". Õigete vastuste vahel loosime välja auhinnad.

MINU EMA ÜTLAS, ET KUI MA HEA LAPS OLEN, LÄHEME HOMME LOOMAEDA

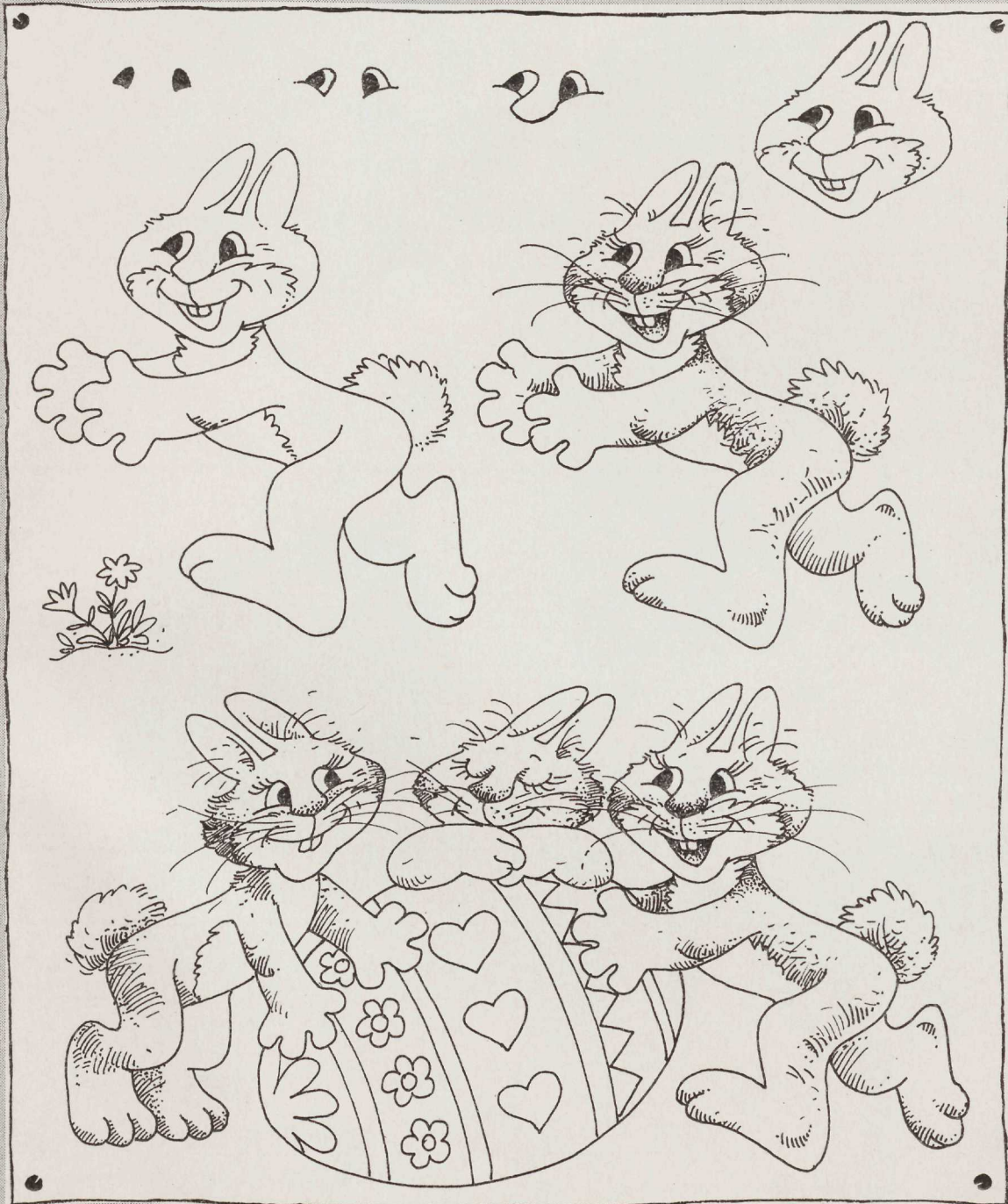
SUL IKKA VEAB, MINA OLEN KOGU AEG HEA LAPS, AGA MINA LÄHEN .....

									... PUHH
									TONN ARMAS-TUS
									GRAMM SAMUTI
									SUPI-LUSIKAS
									OLES (INGLISEK.) LIND
									VÄIKNE KÕNE PUTUKAS
									USKUMINE KARTLIK
									VÄIKE LOOM
									SÕIDUK MEIE
									SPORDI-VÄHEND APLAD
									NELE LEO
									LENNU-VÕIMETU LIND
EIT JA ...									
									SUSS RÕÖV-KALAD
									VOODI
									KAS SIGA OSKAB LENNATA? MINU ...-TOP
									BENSIINI-JAAM ... JA TAAT
									MARE VELLO HÕI6E OLEN ...-SÖNA
									AMEERIKA OHEND-RIISID (INGL.K.) DIANA ILMAR
									OTSUS-TUSED KALLE MUSTJAS SEKUND
									SEDA-MOODI URVE IVO NULL
									KLAAS-KOMFVEK KIRIKU OSA RIINA
									SUU OSA TUND TURVA-LINE
									LINNA-PEA 2xTÄHT JUUR-VILI
									VAI, TEIVAS

ÜLLE MEISTER joonistab jänest

Ülle koos venna
Antiga

Impressum : Toimetaja.....Leelo Tungal tel. 681 257
Kujundaja.....Mare Remmelgas
Vastutav väljaandja.....Vladislav Koržets tel. 681 248
Pärnu mnt. 67a "HEA LAPSE" A/S "PIKKER" RõE "PRINTALL"
Tell. nr. 1463.

"HEA LAPSE" Nr. 1 ämmaemandad ja -isandad on:
RAS "KALEV", EESTI-KUVEIDI SÕPRUSÜHING ning
Tallinna Toidurasvade ja Parfümeeria Kombinaat.

HEAD LAPSED

NELE JA ALLAN MUSTEN NISSIST

Nelel on klassitunnistusel ainult viied,
Allanil ainult paar nelja.

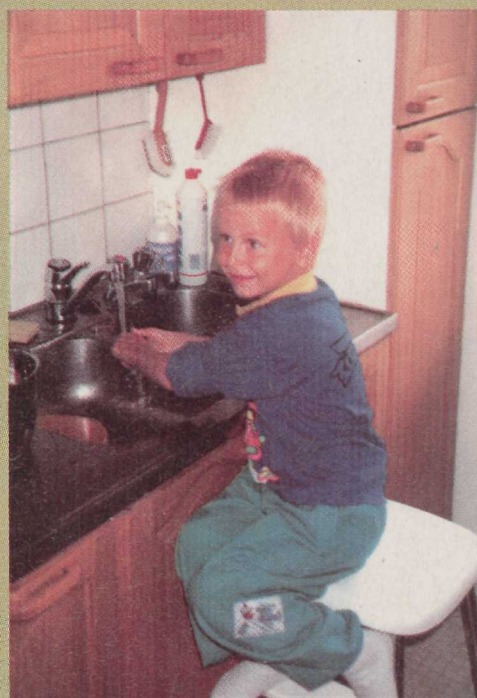
TANEL EHALA TALLINNAST

ei vaielnud ükskord terve päeva jooksul
vastu ei emale, isale ega vanaemale.

Ahoi, lugejad!

Kui teil on käepärast mõne hea lapse pilt, olgu siis värviline või mustvalge, siis trükib "HEA LAPS" hea meelega selle oma autahvilil ära. Ainult, et tingimata tuleb lisada hea lapse nimi, elukoht ja teade, mida head on see laps korda saatnud! Päris põnev oleks teada, kui palju neid häid lapsi leidub!

JOEL KUIK TALLINNAST
aitab vanaema juures PORI
linnas olles tihti nõusid pesta.
Pori linnas on palju pesemist!

KRISTIINA JA MARIA ROOMETS
RUILAST

Kristiina harjutab hoolsasti klaverimängu, aga Maria ei virisenud peaaegu üldse, kuigi kukkus joostes klaveri vastu ja lõi pea katki.